

eHealth-monitor

Tabellenbijlage

eHealth-monitor 2017

Nictiz
Betere gezondheid door betere informatie

nivel

Tabellenbijlage

eHealth-monitor 2017

**Myrah Wouters
Ilse Swinkels
Judith Sinnige
Judith de Jong
Anne Brabers
Britt van Lettow
Roland Friele
Lies van Gennip**

Dit is een uitgave van Nictiz en het NIVEL
Den Haag en Utrecht, november 2017
©Nictiz en het NIVEL

Inhoudsopgave

INLEIDING	7
1 TABELLEN BIJ HOOFDSTUK 3: GEMAK EN SERVICE VOOR ZORGGEBRUIKERS	9
2 TABELLEN BIJ HOOFDSTUK 4: ONTSluitING VAN MEDISCHE GEGEVENS VOOR DE PATIËNT	29
3 TABELLEN BIJ HOOFDSTUK 5: ZELFMANAGEMENT EN ONLINE BEHANDELING	37
4 TABELLEN BIJ HOOFDSTUK 6: BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING OP AFSTAND	53
5 TABELLEN BIJ HOOFDSTUK 7: ELEKTRONISCHE DOSSIERVOERING EN COMMUNICATIE TUSSEN ZORGVERLENERS	71

Inleiding

Voor u ligt de tabellenbijlage bij het onderzoeksrapport 'Kies bewust voor eHealth – eHealth-monitor 2017'. In deze tabellenbijlage geven we de resultaten per hoofdstuk in tabellen weer.

Voor een juist begrip van de tabellen in dit document raden wij aan om deze tabellenbijlage alleen te gebruiken in combinatie met het volledige onderzoeksrapport. Dat is te downloaden vanaf www.nictiz.nl, www.nivel.nl en www.ehealth-monitor.nl.

Voor deze eHealth-monitor is gebruikgemaakt van vragenlijst-onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd onder:

- zorggebruikers;
- chronisch zieken;
- verpleegkundigen, verzorgenden (in de cure en care) en praktijkondersteuners van de huisarts;
- huisartsen;
- medisch specialisten;
- praktijkondersteuners van de huisarts voor de geestelijke gezondheidszorg (POH-GGZ).

Voor een uitgebreide beschrijving van de onderzoeksmethode verwijzen wij naar bijlage A van het onderzoeksrapport. De onderzoeksvragen die ten grondslag liggen aan dit onderzoek, zijn terug te vinden in hoofdstuk 1 (Inleiding) van het onderzoeksrapport.

De leeswijzer

In de eHealth-monitor spreken we over *zorggebruikers*. Wij bedoelen hiermee elke burger die in Nederland woont en toegang heeft tot de gezondheidszorg. Niet alle zorggebruikers zijn altijd *patiënt*. Als we in dit rapport de term patiënt gebruiken, bedoelen we mensen die onder behandeling zijn bij een zorgverlener. In sommige sectoren van de zorg spreekt men niet van patiënten, maar van *cliënten*. In het algemeen kan in dit rapport en de tabellenbijlage in plaats van patiënt ook cliënt worden gelezen. In vragenlijsten voor zorgverleners is, als dit voor de duidelijkheid noodzakelijk was, gesproken van 'patiënt/cliënt'. In tabellen en grafieken die gebaseerd zijn op de teksten uit vragenlijsten, is 'patiënt/cliënt' *niet* vervangen door 'patiënt'.

Bij de presentatie van de resultaten voor de verpleegkundigen, verzorgenden en praktijkondersteuners maken we onderscheid tussen verpleegkundigen werkzaam in de *ouderenzorg* (in eerdere monitors spraken we van de care-sector), *huisartsenzorg* en *ziekenhuiszorg*. In eerdere edities van de eHealth-monitor rapporteerden we over de cure-sector in zijn totaliteit. Tot de *ouderenzorg* rekenen we verpleegkundigen werkzaam in de thuiszorg en in verpleeg- en verzorgingshuizen.

Tabellen bij hoofdstuk 3: Gemak en service voor zorggebruikers

Tabel 3.1

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in hoeverre zij het eens zijn met stellingen over online contact met patiënten; in 2017 (n=290).

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
De huisarts denkt dat online contact met patiënten iets is dat bij hem of haar past	8	19	30	38	6
De huisarts denkt dat online contact met patiënten moeilijk te gebruiken is	10	45	26	16	4
De huisarts denkt dat online contact met patiënten veilig is	5	21	35	36	4
De huisarts heeft vertrouwen in online contact met patiënten	5	16	29	46	5
De huisarts denkt dat online contact in de dagelijkse praktijk een goede aanvulling is op face-to-face en/of telefonisch contact met patiënten	6	10	20	53	11
De huisarts denkt dat online contact in de dagelijkse praktijk (deels) in de plaats aan het komen is van face-to-face en/of telefonisch contact met patiënten	19	34	20	25	2
De huisarts denkt dat online contact de huisarts beter bereikbaar maakt	5	15	21	51	8
De huisarts denkt dat online contact efficiëntere zorg oplevert	9	26	37	26	3
De huisarts denkt dat online contact past bij het grootste deel van zijn of haar patiënten	11	42	26	19	2

Tabel 3.2

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten dat aangeeft in hoeverre zij het eens zijn met stellingen over online contact met patiënten; in 2017 (n=223)*.

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
De medisch specialist denkt dat online contact met patiënten iets is dat bij hem of haar past	6	13	31	42	9
De medisch specialist denkt dat online contact met patiënten moeilijk te gebruiken is	9	50	23	15	4
De medisch specialist denkt dat online contact met patiënten veilig is	8	17	35	35	5
De medisch specialist heeft vertrouwen in online contact met patiënten	5	15	25	49	6
De medisch specialist denkt dat online contact in de dagelijkse praktijk een goede aanvulling is op face-to-face en/of telefonisch contact met patiënten	5	8	17	51	18
De medisch specialist denkt dat online contact in de dagelijkse praktijk (deels) in de plaats aan het komen is van face-to-face en/of telefonisch contact met patiënten	14	32	28	22	4
De medisch specialist denkt dat online contact de zorgverlener beter bereikbaar maakt	6	12	27	46	9
De medisch specialist denkt dat online contact efficiëntere zorg oplevert	6	18	33	33	11
De medisch specialist denkt dat online contact past bij het grootste deel van zijn of haar patiënten	15	40	28	15	2

* Dit betreft medisch specialisten die aangaven dat online contact denkbaar is (88% van 253)

Tabel 3.3

Zorggebruikers
- Percentage zorggebruikers dat per stelling over online contact aangeeft wat bij hen past (n=586-596); in 2017.

	Nee (%)	Ja (%)
Ik ken mensen die online contact hebben met een zorgverlener	66	34
Ik raad mensen aan om online contact te hebben met een zorgverlener	68	32
Andere mensen raden mij aan om online contact te hebben met een zorgverlener	88	12
Een zorgverlener heeft mij wel eens verteld over online contact	69	31
Ik heb over online contact gelezen in kranten/tijdschriften of er over gehoord op radio/tv	46	54

Tabel 3.4

Zorggebruikers
- Percentage zorggebruikers dat aangeeft het eens te zijn met stellingen over online contact (n=580-593); in 2017.

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
Online contact is of lijkt mij iets dat bij mij past	11	17	25	32	14
Online contact is of lijkt mij moeilijk te gebruiken	20	37	22	17	5
Ik denk dat online contact veilig is	6	15	38	36	5
Ik heb vertrouwen in online contact	6	15	36	37	6
Ik ben tevreden over het aanbod van online contact bij de zorgverlener waar ik het meest kom	8	14	56	19	3
Online contact maakt een zorgverlener beter bereikbaar	5	11	31	43	10

Tabel 3.5

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in welke mate zij vinden of verwachten dat verschillende kenmerken meer passen bij een telefonisch consult of bij een e-consult; in 2017 (n=289).

	Past veel meer bij telefonisch consult (%)	Past iets meer bij telefonisch consult dan bij e-consult (%)	Past evenveel bij telefonisch consult als bij e-consult (%)	Past iets meer bij e-consult dan bij telefonisch consult (%)	Past veel meer bij e-consult (%)
Persoonlijk contact	56	32	11	0	0
Makkelijk	17	14	38	20	11
Kost de huisarts weinig tijd	14	19	40	22	6
Kan de huisarts beantwoorden wanneer het hem/haar uitkomt	4	1	17	34	45
Geeft de huisarts voldoende informatie	39	37	22	3	0
Servicegericht	6	7	55	27	6
Nuttig	16	13	62	7	2

Tabel 3.6

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft in welke mate zij vinden of verwachten dat verschillende kenmerken meer passen bij een telefonisch consult of bij een e-consult; in 2017 (n=223)*.

	Past veel meer bij telefonisch consult (%)	Past iets meer bij telefonisch consult dan bij e-consult (%)	Past evenveel bij telefonisch consult als bij e-consult (%)	Past iets meer bij e-consult dan bij telefonisch consult (%)	Past veel meer bij e-consult (%)
Persoonlijk contact	45	32	15	7	1
Makkelijk	12	11	39	27	12
Kost de medisch specialist weinig tijd	10	15	43	21	12
Kan de medisch specialist beantwoorden wanneer het hem/haar uitkomt	5	1	13	29	53
Geeft de medisch specialist voldoende informatie	24	33	34	8	1
Servicegericht	8	10	52	24	6
Nuttig	8	8	75	9	1

* Dit betreft medisch specialisten die aangaven dat online contact denkbaar is (88% van 253).

Tabel 3.7

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in hoeverre ze het eens zijn met verschillende uitspraken over een e-consult; in 2017 (n=290).

Een e-consult...	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet niet (%)
is eenvoudig te doen	5	23	54	10	7
werkt goed	5	21	41	8	25
zorgt ervoor dat de huisarts makkelijker een patiëntvraag beantwoordt	7	46	28	4	15
is een prettige manier om te communiceren met zijn of haar patiënten	12	28	41	7	12
zorgt er voor dat patiënten vaker vragen stellen	3	32	30	12	24
zorgt er voor dat de huisarts patiënten vaak om extra toelichting moet vragen	1	19	42	24	14
zorgt er voor dat zijn of haar patiënten duidelijkere vragen stellen	9	44	25	2	20
zorgt er voor dat de huisarts meer persoonlijke aandacht kan geven aan zijn of haar patiënten	12	60	13	2	13
is makkelijk te combineren met overige werkzaamheden van de huisarts	5	23	52	10	10
is iets dat veel van de patiënten van de huisarts willen gebruiken	5	38	29	7	21
is iets dat veel van de collega's van de huisarts willen gebruiken	3	34	21	3	39

Vervolg tabel 3.7

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in hoeverre ze het eens zijn met verschillende uitspraken over een e-consult; in 2017 (n=290).

Een e-consult...	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet niet (%)
levert risico's op voor de privacy van patiënten	5	32	38	10	14
kost de huisarts veel tijd	4	38	36	10	13
roept vragen bij de huisarts op over wat wel en niet mag	6	26	48	15	6
is makkelijk om te leren gebruiken	1	8	60	22	9
is betrouwbaar	6	26	43	4	21

Tabel 3.8

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft in hoeverre ze het eens zijn met verschillende uitspraken over een e-consult; in 2017 (n=223)*.

Een e-consult...	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet niet (%)
is eenvoudig te doen	6	20	52	13	10
werkt goed	5	11	46	6	32
zorgt ervoor dat de medisch specialist makkelijker een patiëntvraag beantwoordt	9	32	39	8	12
is een prettige manier om te communiceren met zijn of haar patiënten	9	26	42	8	15
zorgt er voor dat patiënten vaker vragen stellen	4	13	49	14	20
zorgt er voor dat de medisch specialist patiënten vaak om extra toelichting moet vragen	5	21	38	13	23
zorgt er voor dat zijn of haar patiënten duidelijkere vragen stellen	9	41	25	4	21
zorgt er voor dat de medisch specialist meer persoonlijke aandacht kan geven aan zijn of haar patiënten	15	45	25	3	12
is makkelijk te combineren met overige werkzaamheden van de medisch specialist	7	23	51	7	13
is iets dat veel van de patiënten van de medisch specialist willen gebruiken	7	31	26	5	31
is iets dat veel van de collega's van de medisch specialist willen gebruiken	6	40	23	1	31
levert risico's op voor de privacy van patiënten	3	26	39	14	19
kost de medisch specialist veel tijd	2	39	33	11	15
roept vragen bij de medisch specialist op over wat wel en niet mag	2	23	46	17	12
is makkelijk om te leren gebruiken	0	7	64	15	13
is betrouwbaar	3	30	39	4	25

* Dit betreft medisch specialisten die aangaven dat online contact denkbaar is (88% van 253).

Tabel 3.9

Huisartsen - Uitspraken over het e-consult onderverdeeld in de groep huisartsen die aangaf dat het in zijn of haar praktijk mogelijk was om via e-mail of een website een vraag te stellen aan de huisarts (e-consult mogelijk) in vergelijking met de huisartsen die zeiden dat dit niet mogelijk was (e-consult niet mogelijk); in 2017 (n=290).

Een e-consult...		e-consult niet mogelijk (n=109) (%)	e-consult wel mogelijk (n=181) (%)
is eenvoudig te doen*	(helemaal) oneens	37	24
	(helemaal) eens	47	75
	weet ik niet	17	2
werkt goed*	(helemaal) oneens	35	22
	(helemaal) eens	23	64
	weet ik niet	42	14
zorgt ervoor dat de huisarts makkelijker een patiëntvraag beantwoordt*	(helemaal) oneens	58	50
	(helemaal) eens	16	42
	weet ik niet	27	8
is een prettige manier om te communiceren met zijn of haar patiënten*	(helemaal) oneens	51	33
	(helemaal) eens	27	61
	weet ik niet	23	6
zorgt er voor dat patiënten vaker vragen stellen*	(helemaal) oneens	17	45
	(helemaal) eens	47	38
	weet ik niet	36	17
zorgt er voor dat de huisarts patiënten vaak om extra toelichting moet vragen*	(helemaal) oneens	3	30
	(helemaal) eens	74	62
	weet ik niet	23	8
zorgt er voor dat zijn of haar patiënten duidelijkere vragen stellen*	(helemaal) oneens	58	51
	(helemaal) eens	15	34
	weet ik niet	28	16
zorgt er voor dat de huisarts meer persoonlijke aandacht kan geven aan zijn of haar patiënten*	(helemaal) oneens	75	70
	(helemaal) eens	7	20
	weet ik niet	17	10
is makkelijk te combineren met overige werkzaamheden van de huisarts*	(helemaal) oneens	42	20
	(helemaal) eens	41	74
	weet ik niet	17	6
is iets dat veel van de patiënten van de huisarts willen gebruiken*	(helemaal) oneens	41	45
	(helemaal) eens	28	41
	weet ik niet	31	14
is iets dat veel van de collega's van de huisarts willen gebruiken*	(helemaal) oneens	46	32
	(helemaal) eens	15	29
	weet ik niet	39	39

Vervolg tabel 3.9

Huisartsen - Uitspraken over het e-consult onderverdeeld in de groep huisartsen die aangaf dat het in zijn of haar praktijk mogelijk was om via e-mail of een website een vraag te stellen aan de huisarts (e-consult mogelijk) in vergelijking met de huisartsen die zeiden dat dit niet mogelijk was (e-consult niet mogelijk); in 2017 (n=290).

Een e-consult...		e-consult niet mogelijk (n=109) (%)	e-consult wel mogelijk (n=181) (%)
levert risico's op voor de privacy van patiënten*	(helemaal) oneens	27	44
	(helemaal) eens	56	44
	weet ik niet	17	12
kost de huisarts veel tijd*	(helemaal) oneens	22	54
	(helemaal) eens	51	42
	weet ik niet	28	4
roept vragen bij de huisarts op over wat wel en niet mag*	(helemaal) oneens	15	41
	(helemaal) eens	75	56
	weet ik niet	10	4
is makkelijk om te leren gebruiken*	(helemaal) oneens	8	9
	(helemaal) eens	74	87
	weet ik niet	17	4
is betrouwbaar*	(helemaal) oneens	36	29
	(helemaal) eens	34	56
	weet ik niet	30	15

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.10

Medisch specialisten - Uitspraken over het e-consult onderverdeeld in de groep medisch specialisten die aangaf dat het op zijn of haar afdeling mogelijk was om via e-mail of een website een vraag te stellen aan de medisch specialist (e-consult mogelijk) in vergelijking met de medisch specialisten die zeiden dat dit niet mogelijk was (e-consult niet mogelijk); in 2017 (n=224).

Een e-consult...		e-consult niet mogelijk (n=110) (%)	e-consult wel mogelijk (n=114) (%)
is eenvoudig te doen	(helemaal) oneens	27	24
	(helemaal) eens	59	71
	weet ik niet	14	6
werkt goed*	(helemaal) oneens	15	17
	(helemaal) eens	41	64
	weet ik niet	44	20
zorgt ervoor dat de medisch specialist makkelijker een patiëntvraag beantwoordt	(helemaal) oneens	38	45
	(helemaal) eens	46	48
	weet ik niet	16	7
is een prettige manier om te communiceren met zijn of haar patiënten*	(helemaal) oneens	39	31
	(helemaal) eens	42	58
	weet ik niet	19	11
zorgt er voor dat patiënten vaker vragen stellen*	(helemaal) oneens	8	26
	(helemaal) eens	70	57
	weet ik niet	22	18

Vervolg tabel 3.10

Medisch specialisten
- Uitspraken over het e-consult onderverdeeld in de groep medisch specialisten die aangaf dat het op zijn of haar afdeling mogelijk was om via e-mail of een website een vraag te stellen aan de medisch specialist (e-consult mogelijk) in vergelijking met de medisch specialisten die zeiden dat dit niet mogelijk was (e-consult niet mogelijk); in 2017 (n=224).

Een e-consult...		e-consult niet mogelijk (n=110) (%)	e-consult wel mogelijk (n=114) (%)
zorgt er voor dat de medisch specialist patiënten vaak om extra toelichting moet vragen	(helemaal) oneens	21	31
	(helemaal) eens	52	50
	weet ik niet	27	20
zorgt er voor dat zijn of haar patiënten duidelijkere vragen stellen	(helemaal) oneens	47	52
	(helemaal) eens	26	32
	weet ik niet	27	16
zorgt er voor dat de medisch specialist meer persoonlijke aandacht kan geven aan zijn of haar patiënten*	(helemaal) oneens	66	56
	(helemaal) eens	19	35
	weet ik niet	15	10
is makkelijk te combineren met overige werkzaamheden van de medisch specialist*	(helemaal) oneens	29	31
	(helemaal) eens	51	63
	weet ik niet	20	6
is iets dat veel van de patiënten van de medisch specialist willen gebruiken	(helemaal) oneens	40	36
	(helemaal) eens	25	37
	weet ik niet	35	28
is iets dat veel van de collega's van de medisch specialist willen gebruiken	(helemaal) oneens	46	44
	(helemaal) eens	18	29
	weet ik niet	36	27
levert risico's op voor de privacy van patiënten	(helemaal) oneens	22	35
	(helemaal) eens	56	50
	weet ik niet	23	15
kost de medisch specialist veel tijd	(helemaal) oneens	38	45
	(helemaal) eens	41	46
	weet ik niet	21	10
roept vragen bij de medisch specialist op over wat wel en niet mag*	(helemaal) oneens	14	37
	(helemaal) eens	71	54
	weet ik niet	16	9
is makkelijk om te leren gebruiken*	(helemaal) oneens	7	8
	(helemaal) eens	72	86
	weet ik niet	21	6
is betrouwbaar*	(helemaal) oneens	36	29
	(helemaal) eens	34	52
	weet ik niet	31	19

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.11

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in hoeverre ze het eens zijn met verschillende stellingen over het e-consult; in 2017 (n=290).

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet ik niet (%)
De regels voor vergoeding van het e-consult zijn de huisarts bekend	9	21	47	16	7
De regels voor vergoeding van het e-consult zijn voor de huisarts duidelijk genoeg	8	22	43	13	15
De vergoeding voor het e-consult is toereikend	11	35	18	1	35
De richtlijnen hoe ik een e-consult kan inzetten zijn de huisarts bekend	7	33	39	5	16
De richtlijnen hoe de huisarts een e-consult kan inzetten zijn voor hem of haar duidelijk genoeg	6	30	37	5	22
De huisarts voelt zich competent om e-consulten in te zetten	7	18	53	9	13
De huisarts heeft behoefte aan individuele werkbegeleiding of supervisie, coaching of advisering bij het invoeren van het e-consult binnen zijn of haar praktijk	24	44	16	2	13

Tabel 3.12

Medisch specialisten - Percentage medisch specialist dat aangeeft in hoeverre ze het eens zijn met verschillende stellingen over het e-consult; in 2017 (n=223).*

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet ik niet (%)
De regels voor vergoeding van het e-consult zijn de medisch specialist bekend	46	34	6	2	12
De regels voor vergoeding van het e-consult zijn voor de medisch specialist duidelijk genoeg	39	34	3	1	23
De vergoeding voor het e-consult is toereikend	10	12	2	0	77
De richtlijnen hoe ik een e-consult kan inzetten zijn de medisch specialist bekend	30	39	9	1	22
De richtlijnen hoe de medisch specialist een e-consult kan inzetten zijn voor hem of haar duidelijk genoeg	25	39	8	1	29
De medisch specialist voelt zich competent om e-consulten in te zetten	9	25	39	5	23
De medisch specialist heeft behoefte aan individuele werkbegeleiding of supervisie, coaching of advisering bij het invoeren van het e-consult binnen zijn of haar praktijk	7	26	35	12	21

* Alleen ingevuld door medisch specialisten die aangaven dat online contact denkbaar is (88% van 253).

Tabel 3.13

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft in welke mate zij vinden of verwachten dat verschillende kenmerken meer passen bij een telefonisch consult of bij een e-consult (n=555-565); in 2017.

	Past veel meer bij telefonisch consult (%)	Past iets meer bij telefonisch consult dan bij e-consult (%)	Past evenveel bij telefonisch consult als bij e-consult (%)	Past iets meer bij e-consult dan bij telefonisch consult (%)	Past veel meer bij e-consult (%)
Persoonlijk contact	60	15	18	2	5
Makkelijk	24	10	27	21	18
Kost mij weinig tijd	22	9	29	19	21
Kan ik doen wanneer het mij uitkomt	15	5	16	23	41
Geeft mij voldoende informatie	28	11	41	11	8
Servicegericht	27	11	43	11	8
Nuttig	23	6	53	9	8

Tabel 3.14

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft het eens te zijn met uitspraken over e-consult (n=538-546); in 2017.

Een e-consult...	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet ik niet (%)
is eenvoudig te doen	3	9	41	14	33
werkt goed	3	8	27	8	54
zorgt er voor dat ik makkelijker een vraag stel	5	19	34	14	28
is een prettige manier om te communiceren met mijn zorgverlener	8	21	30	11	29
zorgt er voor dat ik vaker een vraag stel aan mijn zorgverlener	7	28	25	11	29
zorgt er voor dat ik makkelijk door kan vragen over een gegeven antwoord	13	28	23	8	27
zorgt er voor dat ik goed na kan denken over de vragen die ik wil stellen	5	14	43	17	22
zorgt er voor dat ik meer persoonlijke aandacht krijg van mijn zorgverlener	13	35	15	7	31
is makkelijk te combineren met mijn dagelijkse activiteiten	4	13	43	19	22
is iets dat mijn familie of vrienden willen gebruiken	3	12	18	6	61
is iets dat ik, als dat nodig is, vaak zal gebruiken	7	15	32	12	33
tast mijn privacy aan	11	38	13	5	34
geeft mij bruikbare informatie	3	8	41	10	39
is makkelijk om te leren gebruiken	3	7	40	13	37
is betrouwbaar	3	10	33	8	45

Tabel 3.15

Huisartsen - Percentage
huisartsen dat aangeeft op welke manieren een patiënt online contact kan opnemen met henzelf of de praktijk; van 2013 tot 2017.

Patiënten van mijn praktijk kunnen..	2013 (n=235) (%)	2014 (n=171) (%)	2015 (n=396) (%)	2016 (n=316) (%)	2017 (n=290) (%)
via internet een afspraak maken met de huisarts***	14	18	27	37	44
via e-mail of sms een herinnering voor een afspraak ontvangen*	7	8	8	10	15
via internet een herhaalrecept bij de huisarts aanvragen*	66	67	72	75	76
via internet een verwijzing aanvragen	27	31	28	32	37
via e-mail of een website een vraag stellen aan de huisarts	56	49	58	60	62
via internet een gesprek voeren met de huisarts, waarbij patiënt en huisarts elkaar kunnen zien	0	1	1	2	1

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.16

Huisartsen - Percentage
huisartsen dat aangeeft op welke manieren een patiënt online contact kan opnemen met henzelf of de praktijk; in 2017 (n=290).

Patiënten van mijn praktijk kunnen..	Dit is mogelijk (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de zorgverlener zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener zou dit ook niet willen (%)
via internet een afspraak maken met de huisarts	44	16	16	15	9
via e-mail of sms een herinnering voor een afspraak ontvangen	15	8	39	23	16
via internet een herhaalrecept bij de huisarts aanvragen	76	6	11	4	4
via internet een verwijzing aanvragen	37	2	8	30	23
via e-mail of een website een vraag stellen aan de huisarts	62	8	6	15	9
via internet een gesprek voeren met de huisarts, waarbij patiënt en huisarts elkaar kunnen zien	1	2	23	45	29

Tabel 3.17

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft hoe vaak patiënten in het afgelopen jaar op de volgende manieren online contact opnamen met henzelf of de praktijk, van de huisartsen waarbij dit mogelijk was; in 2017 (n=42-220).

Patiënten van mijn praktijk kunnen..	Dit kwam niet voor (%)	Dit kwam een enkele keer voor (%)	Dit kwam ten minste maandelijks voor (%)	Dit kwam ten minste wekelijks voor (%)	Dit kwam ten minste dagelijks voor (%)	Dat weet ik niet (%)
via internet een afspraak maken met de huisarts (n=127)	1	14	14	38	33	0
via e-mail of sms een herinnering voor een afspraak ontvangen (n=42)	10	12	0	41	38	0
via internet een herhaalrecept bij de huisarts aanvragen (n=220)	1	3	5	20	71	1
via internet een verwijzing aanvragen (n=108)	2	28	34	28	8	0
via e-mail of een website een vraag stellen aan de huisarts (n=181)	1	17	25	40	17	1
via internet een gesprek voeren met de huisarts, waarbij patiënt en huisarts elkaar kunnen zien*	-	-	-	-	-	-

* Analyses niet mogelijk vanwege te kleine aantallen.

Tabel 3.18

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft op welke manieren een patiënt online contact kan opnemen met henzelf of de afdeling; van 2013 tot 2017.

Patiënten van mijn afdeling kunnen..	2013 (n=266) (%)	2014 (n=161) (%)	2015 (n=386) (%)	2016 (n=274) (%)	2017 (n=253) (%)
via internet een afspraak maken met de medisch specialist	20	24	23	20	24
via e-mail of sms een herinnering voor een afspraak ontvangen***	18	22	28	35	37
via internet een herhaalrecept bij de medisch specialist aanvragen***	11	9	14	20	22
via e-mail of een website een vraag stellen aan de medisch specialist**	42	36	34	34	46
via internet een gesprek voeren met de medisch specialist, waarbij patiënt en medisch specialist elkaar kunnen zien	4	3	4	4	4

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.19

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft op welke manieren een patiënt online contact kan opnemen met henzelf of de afdeling; in 2017 (n=253).

Patiënten van mijn afdeling kunnen..	Dit is mogelijk (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de zorgverlener zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener zou dit ook niet willen (%)
via internet een afspraak maken met de medisch specialist	24	19	27	20	11
via e-mail of sms een herinnering voor een afspraak ontvangen	37	11	35	6	10
via internet een herhaalrecept bij de medisch specialist aanvragen	22	9	35	15	19
via e-mail of een website een vraag stellen aan de medisch specialist	46	7	18	14	15
via internet een gesprek voeren met de medisch specialist, waarbij patiënt en medisch specialist elkaar kunnen zien	4	9	29	32	26

Tabel 3.20

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft hoe vaak patiënten in het afgelopen jaar op de volgende manieren online contact opnamen met henzelf of de afdeling, van de specialisten waarbij dit mogelijk was; in 2017 (n=55-116).

Patiënten van mijn afdeling kunnen..	Dit kwam niet voor (%)	Dit kwam een enkele keer voor (%)	Dit kwam ten minste maandelijks voor (%)	Dit kwam ten minste wekelijks voor (%)	Dit kwam ten minste dagelijks voor (%)	Dat weet ik niet (%)
via internet een afspraak maken met de medisch specialist (n=59)	9	21	19	17	14	20
via e-mail of sms een herinnering voor een afspraak ontvangen (n=94)	2	12	13	21	41	12
via internet een herhaalrecept bij de medisch specialist aanvragen (n=55)	8	17	26	22	14	14
via e-mail of een website een vraag stellen aan de medisch specialist (n=116)	4	32	35	20	8	2
via internet een gesprek voeren met de medisch specialist, waarbij patiënt en medisch specialist elkaar kunnen zien*	-	-	-	-	-	-

* Analyses niet mogelijk vanwege te kleine aantallen.

Tabel 3.21
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft contact met de huisarts te hebben gehad in het afgelopen jaar; in 2017 (n=525).

	%
Nee	16
Ja	84

Tabel 3.22
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft dat de huisarts de mogelijkheid biedt om online contact te hebben, van de zorggebruikers die het afgelopen jaar contact hadden; van 2013 tot 2017.

	2013 (n=565- 573) (%)	2014 (n=580- 587) (%)	2015 (n=555- 562) (%)	2016 (n=429- 433) (%)	2017 (n=425- 430) (%)
Via internet een afspraak maken met mijn zorgverlener***	7	13	12	15	20
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn zorgverlener***	4	5	4	10	11
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn zorgverlener***	21	30	29	33	35
Via e-mail of website een vraag stellen aan mijn zorgverlener**	10	14	14	15	17
Via internet een gesprek voeren met mijn zorgverlener, waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet#	1	1	1	1	1

niet getoetst i.v.m. kleine aantallen; * p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.23
Zorggebruikers -
Beschikbaarheid van online contact met de huisarts volgens de zorggebruikers die het afgelopen jaar contact hadden; in 2017 (n=425-430) (% zorggebruikers).

	Dit is mogelijk (%)	Weet niet of dit mogelijk is (%)	Dit is niet mogelijk (%)
Via internet een afspraak maken met mijn huisarts	20	44	35
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn huisarts	11	54	35
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn huisarts	35	40	25
Via e-mail of een website een vraag stellen aan mijn huisarts	17	54	29
Via internet een gesprek voeren met mijn huisarts waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet	1	59	39

Tabel 3.24
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft gebruik te hebben gemaakt van online contactmogelijkheden met de huisarts, van de zorggebruikers die in het afgelopen jaar contact hadden; van 2013 tot 2017.

	2013 (n=566- 575) (%)	2014 (n=563- 573) (%)	2015 (n=549- 555) (%)	2016 (n=426- 430) (%)	2017 (n=422- 425) (%)
Via internet een afspraak maken met mijn zorgverlener***	2	4	4	6	9
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn zorgverlener#	1	2	1	3	5
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn zorgverlener*	11	18	15	16	18
Via e-mail of website een vraag stellen aan mijn zorgverlener#	3	4	4	3	4
Via internet een gesprek voeren met mijn zorgverlener, waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet#	0	1	1	0	0

niet getoetst i.v.m. kleine aantallen; * p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.25
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft gebruik te hebben gemaakt van online contactmogelijkheden met de huisarts, van de zorggebruikers die in het afgelopen jaar contact hadden; in 2017 (n=422-425).

	Heeft hier het afgelopen jaar tenminste een keer gebruik van gemaakt (%)	Maakt hier geen gebruik van, maar zou dit wel willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en weet niet of men dit zou willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en zou dit niet willen (%)
Via internet een afspraak maken met mijn huisarts	9	46	23	22
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn huisarts	5	53	21	22
Via internet een herhaalrecept aanvragen	18	48	18	16
Via e-mail of een website een vraag stellen aan mijn huisarts	4	42	29	25
Via internet een gesprek voeren met mijn huisarts, waarbij we elkaar kunnen zien, bijv. op een beeldscherm of tablet	0	21	37	42

Tabel 3.26
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft online
contactmogelijkheden
te willen hebben met
de huisarts, van de
zorggebruikers die het
afgelopen jaar contact
hadden; van 2013 tot
2017.

	2013 (n=566- 575) (%)	2014 (n=563- 573) (%)	2015 (n=549- 555) (%)	2016 (n=426- 430) (%)	2017 (n=422- 425) (%)
Via internet een afspraak maken met mijn zorgverlener***	34	46	47	45	46
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn zorgverlener***	34	46	48	47	53
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn zorgverlener	45	50	48	47	48
Via e-mail of website een vraag stellen aan mijn zorgverlener	35	44	39	36	42
Via internet een gesprek voeren, waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet***	14	19	18	21	21

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.27
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft contact met
een medisch specialist
te hebben gehad in het
afgelopen jaar; in 2017
(n=529).

	%
Nee	48
Ja	52

Tabel 3.28
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft dat de
medisch specialist de
mogelijkheid biedt
om online contact
te hebben, van de
zorggebruikers die het
afgelopen jaar contact
hadden; van 2013 tot
2017.

	2013 (n=338- 340) (%)	2014 (n=311- 321) (%)	2015 (n=331- 335) (%)	2016 (n=293- 299) (%)	2017 (n=277- 281) (%)
Via internet een afspraak maken met mijn zorgverlener	7	13	11	13	17
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn zorgverlener***	8	12	18	30	34
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn zorgverlener**	4	5	5	9	11
Via e-mail of website een vraag stellen aan mijn zorgverlener**	5	6	6	9	12
Via internet een gesprek voeren met mijn zorgverlener, waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet#	3	1	1	1	1

niet getoetst i.v.m. kleine aantallen; * p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.29
Zorggebruikers -
Beschikbaarheid
van online contact
met de medisch
specialist volgens de
zorggebruikers die het
afgelopen jaar contact
hadden; in 2017
(n=277-281).

	Dit is mogelijk (%)	Weet niet of dit mogelijk is (%)	Dit is niet mogelijk (%)
Via internet een afspraak maken met mijn medisch specialist	17	59	23
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn medisch specialist	34	49	17
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn medisch specialist	11	70	19
Via e-mail of een website een vraag stellen aan mijn medisch specialist	12	68	19
Via internet een gesprek voeren met mijn medisch specialist, waarbij we elkaar kunnen zien, bijv. op een beeldscherm of tablet	1	73	26

Tabel 3.30
Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers
dat aangeeft
gebruik te hebben
gemaakt van online
contactmogelijkheden
met de medisch
specialist, van de
zorggebruikers die in het
afgelopen jaar contact
hadden; van 2013 tot
2017.

	2013 (n=343- 349) (%)	2014 (n=310- 314) (%)	2015 (n=328- 333) (%)	2016 (n=292- 297) (%)	2017 (n=272- 278) (%)
Via internet een afspraak maken met mijn zorgverlener	4	5	3	6	10
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn zorgverlener***	6	7	10	17	21
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn zorgverlener#	2	2	3	4	5
Via e-mail of website een vraag stellen aan mijn zorgverlener#	2	3	3	3	4
Via internet een gesprek voeren met mijn zorgverlener, waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet#	1	1	1	0	1

niet getoetst i.v.m. kleine aantallen; * p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 3.31

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers
dat aangeeft
gebruik te hebben
gemaakt van online
contactmogelijkheden
met de medisch
specialist, van de
zorggebruikers die in het
afgelopen jaar contact
hadden; in 2017 (n=272-
278).

	Heeft hier het afgelopen jaar tenminste een keer gebruik van gemaakt (%)	Maakt hier geen gebruik van, maar zou dit wel willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en weet niet of men dit zou willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en zou dit niet willen (%)
Via internet een afspraak maken met mijn medisch specialist	10	43	23	24
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn medisch specialist	21	44	19	16
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn medisch specialist	5	50	25	20
Via e-mail of een website een vraag stellen aan mijn medisch specialist	4	39	30	26
Via internet een gesprek voeren met mijn medisch specialist, waarbij we elkaar kunnen zien, bijv. op een beeldscherm of tablet	0	23	34	43

Tabel 3.32

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft de mogelijkheid
te willen om online
contact te hebben met
de medisch specialist,
van de zorggebruikers
die het afgelopen jaar
contact hadden; van
2013 tot 2017.

	2013 (n=343- 349) (%)	2014 (n=310- 314) (%)	2015 (n=328- 333) (%)	2016 (n=292- 297) (%)	2017 (n=272- 278) (%)
Via internet een afspraak maken met mijn zorgverlener***	29	46	44	43	43
Via e-mail of sms een herinnering ontvangen voor een afspraak met mijn zorgverlener	34	49	44	43	44
Via internet een herhaalrecept aanvragen bij mijn zorgverlener*	41	50	45	48	50
Via e-mail of website een vraag stellen aan mijn zorgverlener	34	40	36	35	39
Via internet een gesprek voeren met mijn zorgverlener, waarbij we elkaar kunnen zien, bijvoorbeeld op een beeldscherm of tablet*	17	20	20	23	23

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabellen bij hoofdstuk 4: Ontsluiting van medische gegevens voor de patiënt

Tabel 4.1

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in welke onderdelen van het medisch dossier patiënten online inzage kunnen hebben; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=171) (%)	2015 (n=396) (%)	2016 (n=316) (%)	2017 (n=290) (%)
Via internet inzage krijgen in de voor de patiënt gestelde diagnoses	8	10	15	12
Via internet inzage krijgen in notities (decursus) in het dossier	1	2	2	3
Via internet inzage krijgen in binnengekomen uitslagen van onderzoeken en laboratoriumbepalingen	8	10	10	11
Via internet inzage krijgen in de voorgeschreven medicatie**	12	17	22	24
Via internet zelf opmerkingen of gemeten gezondheidswaarden toevoegen aan hun eigen medische gegevens	6	7	8	6

* $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,01$; *** $p \leq 0,001$

Tabel 4.2

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft in welke onderdelen van het medisch dossier patiënten online inzage kunnen hebben; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=161) (%)	2015 (n=385) (%)	2016 (n=274) (%)	2017 (n=253) (%)
Via internet inzage krijgen in de voor de patiënt gestelde diagnoses***	7	15	20	30
Via internet inzage krijgen in notities (decursus) in het dossier***	4	7	11	18
Via internet inzage krijgen in binnengekomen uitslagen van onderzoeken en laboratoriumbepalingen***	6	13	18	30
Via internet inzage krijgen in de voorgeschreven medicatie***	6	10	16	26
Via internet zelf opmerkingen of gemeten gezondheidswaarden toevoegen aan hun eigen medische gegevens	1	4	4	6

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 4.3

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft in welke onderdelen van het medisch dossier patiënten online inzage kunnen hebben; in 2017 (n=290).

	Dit is mogelijk (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de zorgverlener zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener zou dit ook niet willen (%)
Via internet inzage krijgen in de voor de patiënt gestelde diagnoses	12	9	27	38	14
Via internet inzage krijgen in notities (decursus) in het dossier	3	6	11	41	39
Via internet inzage krijgen in binnengekomen uitslagen van onderzoeken en laboratoriumbepalingen	11	12	27	36	15
Via internet inzage krijgen in de voorgeschreven medicatie	24	11	39	20	6
Via internet zelf opmerkingen of gemeten gezondheidswaarden toevoegen aan hun eigen medische gegevens	6	5	22	45	21

Tabel 4.4

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft in welke onderdelen van het medisch dossier patiënten online inzage kunnen hebben; in 2017 (n=253).

	Dit is mogelijk (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de zorgverlener zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener zou dit ook niet willen (%)
Via internet inzage krijgen in de voor de patiënt gestelde diagnoses	30	16	25	19	10
Via internet inzage krijgen in notities (decursus) in het dossier	18	15	14	28	26
Via internet inzage krijgen in binnengekomen uitslagen van onderzoeken en laboratoriumbepalingen	30	14	18	25	13
Via internet inzage krijgen in de voorgeschreven medicatie	26	17	40	9	8
Via internet zelf opmerkingen of gemeten gezondheidswaarden toevoegen aan hun eigen medische gegevens	6	13	26	35	21

Tabel 4.5

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of in de organisatie met een patiëntenportaal is gewerkt in het afgelopen jaar, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=338) (%)	Ziekenhuiszorg (n=152) (%)	Huisartsenzorg (n=211) (%)
Ja, mijn cliënten/patiënten hebben hier zelf ook gebruik van gemaakt	32	25	22
Ja, dit wordt gebruikt door andere cliënten/patiënten binnen mijn organisatie	10	13	9
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	28	9	13
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	7	12	20
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	18	28	31
Weet ik niet	5	14	5

Tabel 4.6

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft de mogelijkheid
te hebben om via
internet de medische
gegevens die de
zorgverlener bijhoudt
in te zien, naar soort
zorgverlener; van 2013
tot 2017.

	2013 (%)	2014 (%)	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)
Huisartsen (n=428-581)	3	3	3	5	4
Medisch specialisten (n=278-340)***	3	3	4	6	13
* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001					

Tabel 4.7

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft al dan niet
de mogelijkheid te
hebben om online de
medische gegevens die
de zorgverlener bijhoudt
in te zien, naar soort
zorgverlener; in 2017.

	Huisartsen (n=428) (%)	Medisch specialisten (n=278) (%)
Dit is mogelijk bij deze zorgverlener	4	13
Weet niet of dit mogelijk is bij deze zorgverlener	64	65
Dit is niet mogelijk bij deze zorgverlener	32	22

Tabel 4.8

Patiënten - Percentage
chronisch zieken dat
aangeeft de mogelijkheid
te hebben om online
medische gegevens die
de zorgverlener bijhoudt
in te zien, naar soort
zorgverlener en naar
onderdeel; in 2017.

		Dit is mogelijk bij deze zorgverlener (%)	Weet niet of dit mogelijk is bij deze zorgverlener (%)	Dit is niet mogelijk bij deze zorgverlener (%)
Medische gegevens	Huisartsen-praktijk (n=1132)	16	49	34
	Apotheek* (n=1122)	9	56	35
	Ziekenhuis (n=1105)	10	59	32
Medicatie	Huisartsen-praktijk (n=1090)	24	46	30
	Apotheek* (n=1089)	14	56	30
	Ziekenhuis (n=1079)	7	61	31
Uitslagen labonderzoek	Huisartsen-praktijk (n=1084)	12	54	35
	Ziekenhuis (n=1084)	9	60	31
Uitslagen metingen lichaam	Huisartsen-praktijk (n=1090)	11	54	35
	Ziekenhuis (n=1083)	7	60	32
Uitslagen beeldvormend onderzoek	Huisartsen-praktijk (n=1083)	7	58	35
	Ziekenhuis (n=1083)	8	61	32

Vervolg tabel 4.8

Patiënten - Percentage
chronisch zieken dat
aangeeft de mogelijkheid
te hebben om online
medische gegevens die
de zorgverlener bijhoudt
in te zien, naar soort
zorgverlener en naar
onderdeel; in 2017.

		Dit is mogelijk bij deze zorgverlener (%)	Weet niet of dit mogelijk is bij deze zorgverlener (%)	Dit is niet mogelijk bij deze zorgverlener (%)
Overzicht doelen en afspraken	Huisartsen-praktijk (n=1085)	11	55	34
	Ziekenhuis (n=1086)	8	60	32

* Voor de apotheek zijn alleen medische gegevens en medicatie uitgevraagd.

Tabel 4.9

Patiënten - Percentage
chronisch zieken dat
aangeeft gebruik te
hebben gemaakt van
het online inzien van
medische gegevens die
de zorgverlener bijhoudt
in te zien, naar soort
zorgverlener en naar
onderdeel; in 2017.

		Eén keer of vaker gebruik van gemaakt (%)	Geen gebruik van gemaakt, maar zou dit wel willen (%)	Geen gebruik van gemaakt en weet niet of ik dit zou willen (%)	Geen gebruik van gemaakt en zou dit ook niet willen (%)
Medische gegevens	Huisartsen-praktijk (n=1031)	8	40	36	16
	Apotheek* (n=910)	4	43	38	15
	Ziekenhuis (n=787)	6	43	35	16
Medicatie	Huisartsen-praktijk (n=988)	12	38	37	13
	Apotheek* (n=914)	7	43	36	14
	Ziekenhuis (n=764)	4	45	36	15
Uitslagen labonderzoek	Huisartsen-praktijk (n=986)	5	44	38	14
	Ziekenhuis (n=774)	5	45	35	15
Uitslagen metingen lichaam	Huisartsen-praktijk (n=989)	5	45	37	13
	Ziekenhuis (n=770)	5	45	35	15
Uitslagen beeldvormend onderzoek	Huisartsen-praktijk (n=986)	2	46	37	15
	Ziekenhuis (n=771)	5	45	35	15
Overzicht doelen en afspraken	Huisartsen-praktijk (n=981)	4	44	38	14
	Ziekenhuis (n=772)	5	45	35	15

* Voor de apotheek zijn alleen medische gegevens en medicatie uitgevraagd.

Tabel 4.10

Patiënten - Percentage chronisch zieken dat de genoemde voordelen ervaart van het online inzien van medische gegevens die de zorgverlener bijhoudt in te zien, van de mensen die wel inzage hebben gehad (n=216); in 2017.

	%
Geen voordelen	27
Sneller/meer inzicht	47
Controleren van mijn gegevens	43
Anderen informeren over mijn gezondheid	12
Meer betrokkenheid bij mijn behandeling	34
Meer vertrouwen in mijn zorgverlener	14
Betere voorbereiding van een afspraak	30
Anders	2

Tabel 4.11

Patiënten - Percentage chronisch zieken dat de genoemde nadelen ervaart van het online inzien van medische gegevens die de zorgverlener bijhoudt in te zien, van de mensen die wel inzage hebben gehad (n=216); in 2017.

	%
Geen nadelen	63
Moeilijkheden in het gebruik van computer/internet	5
Onpersoonlijk contact	14
Onduidelijke informatie	8
Onvolledige informatie	5
Informatie is laat beschikbaar	4
Risico's veiligheid gegevens	15
Anders	1

Tabel 4.12

Huisartsen en medisch specialisten - Mate van wenselijkheid van online inzage door patiënten in het medisch dossier, volgens huisartsen en medisch specialisten; van 2015 tot 2017.

	Huisartsen*			Medisch specialisten**		
	2015 (n=396) (%)	2016 (n=316) (%)	2017 (n=290) (%)	2015 (n=385) (%)	2016 (n=274) (%)	2017 (n=253) (%)
Gewenst	39	42	34	40	49	53
Ongewenst	49	40	41	49	33	30
Weet niet/ geen mening	12	19	25	11	19	17

* Het percentage 'Geen mening' ten opzichte van 'Gewenst' of 'Ongewenst' is verschillend onder huisartsen tussen 2015 en 2017 (p ≤ 0,05).

** Het percentage 'Gewenst' ten opzichte van 'Ongewenst' of 'Weet niet/geen mening' is verschillend onder medisch specialisten tussen 2015 en 2017 (p ≤ 0,05).

Tabellen bij hoofdstuk 5: Zelfmanagement en online behandeling

Tabel 5.1

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat
aangeeft afgelopen
jaar ten minste één
keer gebruik te hebben
gemaakt van genoemde
opties; van 2013 tot
2017.

	2013 (n=716-729) (%)	2014 (n=702-719) (%)	2015 (n=695-720) (%)	2016 (n=560-565) (%)	2017 (n=526-535) (%)
Via internet informatie gezocht over een ziekte of behandeling**	66	65	66	68	72
Via internet informatie gezocht of ik met een bepaald probleem naar de huisarts zou moeten*	39	39	39	37	44
Via internet informatie gezocht over voeding en bewegen**	48	50	49	51	55
Aan mijn zorgverlener informatie voorgelegd die ik op internet heb gevonden***	-	14	17	16	24
Via internet informatie gezocht om een keuze te maken voor een bepaalde zorgverlener of zorginstelling***	-	24	26	25	34

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 5.2

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft via internet informatie te hebben gezocht over gezondheid en zorg (n=526-535); in 2017.

	Heeft hier het afgelopen jaar tenminste een keer gebruik van gemaakt (%)	Maakt hier geen gebruik van, maar zou dit wel willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en weet niet of men dit zou willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en zou dit niet willen (%)
Via internet informatie gezocht over een ziekte of behandeling	72	9	10	9
Via internet informatie gezocht over of ik met een bepaald probleem naar mijn huisarts zou moeten gaan	44	17	21	18
Via internet informatie gezocht over voeding of bewegen	55	12	17	17
Aan mijn zorgverlener informatie voorgelegd die ik op internet heb gevonden	24	22	31	25
Via internet informatie gezocht om een keuze te kunnen maken voor een bepaalde zorgverlener of zorginstelling	34	23	25	19

Tabel 5.3

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft afgelopen jaar ten minste één keer informatie te hebben bijgehouden over gezondheid en zorg, via een website of met een telefoon, tablet of ander apparaat; van 2013 tot 2017.

	2013 (n=715-730) (%)	2014 (n=691-707) (%)	2015 (n=682-690) (%)	2016 (n=529-540) (%)	2017 (n=512-521) (%)
Zelf gegevens bijgehouden over mijn gezondheid via internet of met een app op mijn telefoon of tablet***	4	9	12	16	19
Zelf gegevens bijgehouden over mijn voeding en/of dieet via internet of met een app op mijn telefoon of tablet***	-	8	11	12	18
Een apparaat of mobiele app gebruikt dat mijn lichamelijke activiteit bijhoudt, zoals een stappenteller bijv. tijdens het sporten***	-	12	19	22	30
Zelf gegevens bijgehouden over mijn doktersbezoeken en/of behandelingen via internet of met een app op mijn telefoon of tablet***	-	3	7	6	8

Vervolg tabel 5.3

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft afgelopen jaar ten minste één keer informatie te hebben bijgehouden over gezondheid en zorg, via een website of met een telefoon, tablet of ander apparaat; van 2013 tot 2017.

	2013 (n=715-730) (%)	2014 (n=691-707) (%)	2015 (n=682-690) (%)	2016 (n=529-540) (%)	2017 (n=512-521) (%)
Zelf gezondheidswaarden gemeten (zoals gewicht of bloeddruk) en deze waarden bijgehouden via internet of met een app op mijn telefoon of tablet	-	11	13	13	14
Een apparaat gebruikt dat geregeld gezondheidswaarden (zoals bloeddruk of bloedsuikerwaarden) meet en verstuurt naar mijn zorgverlener of het ziekenhuis*	2	3	4	4	5
Een automatische herinnering om medicijnen in te nemen ingesteld op mijn telefoon***	2	5	6	9	7
Deelgenomen aan een discussiegroep over gezondheidsproblemen via internet, bijv. met lotgenoten [#]	3	1	5	4	3
Een computerspel (game) gespeeld om gezond(er) gedrag aan te leren of om beter te leren omgaan met de gevolgen van een ziekte [#]	-	-	2	1	0

[#] niet getoetst i.v.m. kleine aantallen; * p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001; - niet gemeten

Tabel 5.4

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft zelf informatie te hebben bijgehouden over gezondheid en zorg, via een website of met een telefoon, tablet of ander apparaat; in 2017 (n=512-521).

	Heeft hier het afgelopen jaar tenminste een keer gebruik van gemaakt (%)	Maakt hier geen gebruik van, maar zou dit wel willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en weet niet of men dit zou willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en zou dit niet willen (%)
Zelf gegevens bijgehouden over mijn gezondheid via internet of met een app op mijn telefoon of tablet	19	16	33	32
Zelf gegevens bijgehouden over mijn voeding en/of dieet via internet of met een app op mijn telefoon of tablet	18	15	33	34
Een apparaat of mobiele app gebruikt dat mijn lichamelijke activiteit bijhoudt, zoals een stappenteller bijv. tijdens het sporten	30	15	26	29

Vervolg tabel 5.4

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat aangeeft zelf informatie te hebben bijgehouden over gezondheid en zorg, via een website of met een telefoon, tablet of ander apparaat; in 2017 (n=512-521).

	Heeft hier het afgelopen jaar tenminste een keer gebruik van gemaakt (%)	Maakt hier geen gebruik van, maar zou dit wel willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en weet niet of men dit zou willen (%)	Maakt hier geen gebruik van en zou dit niet willen (%)
Zelf gegevens bijgehouden over mijn doktersbezoeken en/of behandelingen via internet of met een app op mijn telefoon of tablet	8	20	36	36
Zelf gezondheidswaarden gemeten (zoals gewicht of bloeddruk) en deze waarden bijgehouden via internet of met een app op mijn telefoon of tablet	14	24	29	33
Een apparaat gebruikt dat geregeld gezondheidswaarden (zoals bloeddruk of bloedsuikerwaarden) meet en verstuurt naar mijn zorgverlener of het ziekenhuis	5	27	36	31
Een automatische herinnering om medicijnen in te nemen ingesteld op mijn telefoon	7	35	29	28
Deelgenomen aan een discussiegroep over gezondheidsproblemen via internet, bijv. met lotgenoten	3	13	31	52
Een computerspel (game) gespeeld om gezond(er) gedrag aan te leren of om beter te leren omgaan met de gevolgen van een ziekte	0	13	33	54

Tabel 5.5

Patiënten - Percentages van de chronisch zieken en kwetsbare ouderen die in het afgelopen jaar zelf metingen hebben gedaan van bepaalde gezondheidswaarden, bijvoorbeeld bloeddruk, bloedsuiker of longfunctie; in 2017.

	Chronisch zieken (n=1156) (%)	Kwetsbare ouderen (n=196) (%)
Ja	55	50
Nee, maar wil ik wel	10	8
Nee, wil ik wel, maar kan ik niet	3	6
Nee, en ik wil dit niet	32	36

Tabel 5.6

Patiënten - Percentages van de chronisch zieken en kwetsbare ouderen die zelf regelmatig de aangegeven gezondheidswaarden meten en/of bijhouden, berekend ten op zichte van de subgroep die heeft aangegeven zelf metingen uit te voeren; in 2017.

	Chronisch zieken (n=650-701) (%)	Kwetsbare ouderen (n=98) (%)
Gewicht	90	83
Bloeddruk	51	54
Bloedsuikerwaarde	25	31
INR-waarde (bloedstolling)	5	14
Zuurstofverzadiging	6	10
Longfunctie	7	11
ECG	3	5
Lichamelijke activiteit	17	9
Anders	3	2

Tabel 5.7

Patiënten - Percentages van de chronisch zieken en kwetsbare ouderen die de gemeten gezondheidswaarden op de aangegeven manier bijhouden, ten op zichte van de subgroep die heeft aangegeven zelf metingen uit te voeren; in 2017.

	Chronisch zieken (n=628-675) (%)	Kwetsbare ouderen (n=97) (%)
Niet van toepassing, ik houd de metingen niet bij	30	34
Op papier	31	33
In het meetapparaat zelf	25	25
In een bestand op de computer	8	6
Op een website	1	2
Met een mobiele app	8	1
Anders	8	5

Tabel 5.8

Patiënten - Percentage chronisch zieken dat aangeeft gebruik te maken/hebben gemaakt van een persoonlijk gezondheidsdossier; in 2017 (n=1.214).

	%
Ja, ik heb er in het verleden gebruik van gemaakt, maar nu niet meer	1
Ja, ik maak er nu gebruik van	4
Nee, maar ik zou dat wel willen	24
Nee, en ik weet niet of ik dat zou willen	36
Nee, en ik zou dat niet willen	18
Weet ik niet	16

Tabel 5.9

Patiënten - Percentage van de chronisch zieken dat aangeeft wat nodig is voor hen om een PGD (of PGO) te gaan gebruiken. Of wat er voor heeft gezorgd dat men het is gaan gebruiken; in 2017 (n=1.171).

	%
Niets, ik wil dit niet gaan gebruiken	44
Een zorgverlener die vertelt dat het bestaat	20
Een zorgverlener die dit met mij bespreekt	16
Een zorgverlener die het nodig vindt voor mijn behandeling	10
Toegang voor mijn zorgverlener tot de gegevens die ik er in opneem	8
Gebruik van het dossier door mijn zorgverlener bij mijn behandeling	12
Het hebben van een ziekte die het nodig of nuttig maakt dit te gebruiken	12
Het hebben van meerdere zorgverleners	7
Overtuiging van het nut	11
Uitleg over de situaties waarin ik er baat bij heb	12
Hulp bij het leren gebruiken van een persoonlijk gezondheidsdossier	8
Een eenvoudige website	12
Eenvoudige manier van inloggen	14
Mensen in mijn directe omgeving die het mij aanraden	2
Anders	3

Tabel 5.10

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft hoe vaak zij patiënten het afgelopen jaar hebben aangeraden om gebruik te maken van de volgende zelfmanagement-toepassingen; in 2017 (n=290).

	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Altijd (%)
Opzoeken van medische informatie op een website	1	11	75	13
Gebruik van een medische app voor smartphone of tablet	29	42	29	0
Een online hulpprogramma volgen voor psychologische klachten	29	50	21	0
Het zelf online bijhouden van zelf gemeten gezondheidswaarden, zoals gewicht of bloedsuikerspiegel	54	30	16	0
Het zelf online inzien van (onderdelen van) hun dossier dat de huisarts bijhoudt	86	9	6	0
Het zelf online bijhouden van een persoonlijk gezondheidsdossier	80	19	1	0

Tabel 5.11

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft hoe vaak zij patiënten het afgelopen jaar hebben aangeraden om gebruik te maken van de volgende zelfmanagement-toepassingen; in 2017 (n=253).

	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Altijd (%)
Opzoeken van medische informatie op een website	10	41	43	6
Gebruik van een medische app voor smartphone of tablet	56	32	11	0
Het zelf online bijhouden van zelf gemeten gezondheidswaarden, zoals gewicht of bloedsuikerspiegel	67	21	11	1
Het zelf online inzien van (onderdelen van) hun dossier dat de medisch specialist bijhoudt	73	14	11	2
Het zelf online bijhouden van een persoonlijk gezondheidsdossier	77	18	4	1

Tabel 5.12

Zorggebruikers - Percentage zorggebruikers dat via internet een online behandelvorm of zelftest heeft gebruikt in het afgelopen jaar; in 2017 (n=511-517).

	Afgelopen jaar tenminste een keer gebruik van gemaakt (%)	Geen gebruik, zou dit wel willen (%)	Geen gebruik, weet niet of ik dat zou willen (%)	Geen gebruik en zou dit niet willen (%)
Via internet een psychologische zelftest gedaan	13	15	30	42
Via een website (anoniem) een behandeling gevolgd voor psychologische problemen	3	15	29	53
Via een website of een app (anoniem) een behandeling gevolgd voor drugsgebruik, alcoholgebruik of gokken	1	13	26	59
Gebruik gemaakt van een website of een app tegen stress, slecht slapen of piekeren	10	20	32	38

Tabel 5.13

Zorggebruikers - Percentage zorggebruikers dat via internet een online behandelvorm of zelftest heeft gebruikt in het afgelopen jaar; van 2013 tot 2017.

	2013 (n=717-720) (%)	2014 (n=691-693) (%)	2015 (n=682) (%)	2016 (n=532-535) (%)	2017 (n=511-517) (%)
Via internet een psychologische zelftest gedaan***	6	8	14	10	13
Via een website (anoniem) een behandeling gevolgd voor psychologische problemen#	1	1	2	1	3

Vervolg tabel 5.13

Zorggebruikers
- Percentage
zorggebruikers dat via internet een online behandelvorm of zelftest heeft gebruikt in het afgelopen jaar; van 2013 tot 2017.

	2013 (n=717-720) (%)	2014 (n=691-693) (%)	2015 (n=682) (%)	2016 (n=532-535) (%)	2017 (n=511-517) (%)
Via een website of een app (anoniem) een behandeling gevolgd voor drugsgebruik, alcoholgebruik of gokken#	-	-	-	1	1
Gebruik gemaakt van een website of een app tegen stress, slecht slapen of piekeren#	-	-	-	8	10

niet getoetst i.v.m. kleine aantallen; * p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001; - niet gemeten

Tabel 5.14

POH-GGZ - Inschatting voor hoeveel procent van de patiënten het huidige eMental Health aanbod geschikt is of zou kunnen zijn, totale groep; in 2017 (n=225).

	%
Weet ik niet	4
Tot 10% van de patiënten	26
10-50% van de patiënten	55
50% of meer van de patiënten	15
(Bijna) al de patiënten	0

Tabel 5.15

POH-GGZ - Redenen waarom eMental Health niet voor alle patiënten geschikt is of zou kunnen zijn (maximaal 3 redenen), van de POH's-GGZ die aangaven dat eMental Health nog niet voor (bijna) alle patiënten geschikt zou kunnen zijn; in 2017 (n=225).

	%
Weet ik niet	2
Het aanbod sluit niet aan bij het opleidingsniveau van veel van mijn patiënten	33
Het aanbod sluit niet aan bij de taal van veel van mijn patiënten	24
Het aanbod sluit niet aan bij de culturele achtergrond van veel van mijn patiënten	16
Het aanbod sluit niet aan bij het type of ernst van klachten die het meest bij mijn patiënten voorkomen	30
Veel van mijn patiënten hebben onvoldoende gezondheidsvaardigheden (kunnen handelen in belang van hun gezondheid)	20
Veel van mijn patiënten zien de meerwaarde van eMental Health niet in	33
Veel van mijn patiënten hebben geen computer en/of internet	13
Veel van mijn patiënten zijn niet digitaal vaardig genoeg om met eMental Health aan de slag te gaan	46
Het aanbod is te ingewikkeld in gebruik, ook voor digitaal vaardige patiënten	6
Anders	28

Tabel 5.16

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat eMental Health toepassingen heeft ingezet bij de patiënten; in 2017 (n=225).

	%
Nee, geen van deze toepassingen	3
Ja, een deel van deze toepassingen	56
Ja, al deze toepassingen	42

Tabel 5.17

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft in hoeverre zij het eens zijn met de volgende stellingen over de inzet van eMental Health; in 2017 (n=214)*.

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
In mijn praktijk/instelling heeft de inzet van (blended of volledig online) eMental Health een meerwaarde voor (een deel van de) patiënten	1	8	19	37	36
In mijn praktijk/instelling heeft de inzet van (blended of volledig online) eMental Health een meerwaarde voor mijzelf in mijn werk	2	7	24	39	28

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.18

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft welke criteria het belangrijkste zijn om te bepalen of eMental Health wordt ingezet bij een (specifieke) patiënt; in 2017 (n=214)*.

	%
Weet ik niet	0
De leeftijd van de patiënt	12
Het opleidingsniveau van de patiënt	15
De culturele achtergrond van de patiënt	7
Het type van de klacht van de patiënt	69
De gradatie van de klacht van de patiënt	28
De (verwachte) digitale vaardigheden van de patiënt	45
De wens/vraag van de patiënt om met eMental Health te werken	44
De (verwachte) gezondheidsvaardigheden van de patiënt (kunnen handelen in belang van hun gezondheid)	29
In principe bied ik alle patiënten eMental Health aan, er zijn geen specifieke criteria	6
Geen criteria, dit is meer op basis van gevoel	10
Anders	10

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.19

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft wat patiënten volgens hen vinden van eMental Health; in 2017 (n=203)*.

Patiënten in het algemeen...	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)		Helemaal eens (%)	Weet ik niet (%)
			Eens (%)			
hebben voorkeur voor face-to-face gesprekken	0	4	18	30	43	5
stoppen met eMental Health zodra zij zelf het gevoel hebben beter te zijn, ondanks dat het volledige programma niet volledig doorlopen is	1	5	13	26	40	14
vinden ons eMental Health aanbod gebruiksvriendelijk	2	10	18	37	20	13
zien het nut van eMental Health in	2	8	32	41	10	7
zijn tevreden over de mogelijkheden van eMental Health	1	6	27	35	14	17
stoppen voortijdig met eMental Health omdat zij het gevoel hebben dat de online behandeling niet werkt	2	14	27	27	15	15
komen bij mij met technische vragen	18	27	14	19	16	6
geloven in eMental Health	2	16	37	23	6	17
ervaren problemen bij het gebruik van het eMental Health aanbod	7	31	23	22	7	10
hebben moeite of problemen met inloggen	18	34	20	11	9	8
vinden dat het hen tijd bespaart	7	25	19	13	2	34

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.20

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft voor welk deel van de patiënten de volgende eMental Health toepassingen ingezet zijn; in 2017 (n=214)*.

Patiënten in het algemeen...	Weet ik niet (%)	Tot 10% van de patiënten (%)	10-50% van de patiënten (%)	50% of meer van de patiënten (%)	Dit zet ik niet in (%)
Inzet van websites met psycho-educatie	2	31	42	22	4
Inzet van vrij toegankelijke online (zelfhulp) programma's (zoals Minder Drinken, etc.)	4	53	17	5	21

Vervolg tabel 5.20

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft voor welk deel van de patiënten de volgende eMental Health toepassingen ingezet zijn; in 2017 (n=214)*.

Patiënten in het algemeen...	Weet ik niet (%)	Tot 10% van de patiënten (%)	10-50% van de patiënten (%)	50% of meer van de patiënten (%)	Dit zet ik niet in (%)
Inzet van ingekochte online (zelfhulp) programma's zonder begeleiding vanuit de praktijk (compleet programma of delen daarvan)	4	32	17	2	45
Inzet van mHealth (mobile Health; gebruik van mobiele applicaties via de mobiel of tablet voor behandeling van de mentale gezondheid)	5	30	22	4	38
Inzet van serious games om te leren omgaan met klachten of om gedrag aan te leren	10	7	1	1	82

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.21

POH-GGZ - Mening over het eMental Health aanbod dat ingezet kan worden; in 2017 (n=209)*.

Patiënten in het algemeen...	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)		Helemaal eens (%)
			Eens (%)		
Ik ben tevreden over de mogelijkheden van ons eMental Health aanbod	6	19	23	41	11
Ik ken de inhoud van ons eMental Health aanbod en weet daardoor wat ik mijn patiënten kan aanbieden	3	12	29	38	19
Ons eMental Health aanbod dat ik kan inzetten, is te uitgebreid. Ik zie door de bomen het bos niet meer	33	30	21	12	4
Door het gebruik van eMental Health bereik ik minstens dezelfde behandelresultaten als met een traditionele behandeling	12	16	38	24	9
Door het gebruik van eMental Health heb ik minder zicht op hoe het met een patiënt gaat	33	36	20	10	2
De tijd die ik besteed aan eMental Health staat in goede verhouding tot wat het mij oplevert	12	13	30	34	12
Ik kan eMental Health makkelijk inpassen in mijn werk	9	13	23	38	18

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.22

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft in hoeverre het eMental Health aanbod beschikbaar is voor verschillende groepen patiënten, en of dit wenselijk is; in 2017 (n=209)*.

Het eMental Health aanbod is beschikbaar...	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)	Weet ik niet (%)
voor verschillende leeftijden (of leeftijdsgroepen)	59	29	9	3
in verschillende talen	22	48	20	11
voor verschillende opleidingsniveaus	23	53	16	8
voor verschillende culturele achtergronden	14	55	19	12
voor verschillende niveaus van gezondheidsvaardigheden	32	40	15	13
voor verschillende niveaus van digitale vaardigheden	13	50	24	12
voor verschillende type klachten	88	10	1	1
voor verschillende gradaties van klachten	61	23	10	6

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.23

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft of onderstaande situaties over het eMental Health aanbod van toepassing zijn in de praktijk, en of dat wenselijk is; in 2017 (n=208)*.

	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)	Weet ik niet (%)
Ik kan zelf de eMental Health behandeling afstemmen op de klachten van de patiënt	72	17	7	5
Ik beschik over een beslisboom of keuzehulp die helpt beslissen wanneer ik welke eMental Health toepassing kan inzetten voor welke patiënt	10	49	36	6
Ik beschik over informatie over de effecten van ons eMental Health aanbod	16	58	11	16
Ik kan met mijn vragen over ons eMental Health aanbod bij iemand terecht	81	11	2	6
Ons eMental Health aanbod is goed gekoppeld met het HIS (huisarts informatiesysteem) of het EPD	27	46	18	9

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.24

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft in hoeverre zij het eens zijn met stellingen over eMental Health in het algemeen; in 2017 (n=208)*.

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
Ik heb een positieve houding ten opzichte van eMental Health	1	3	13	35	49
Ik voel mij voldoende digitaal vaardig om eMental Health in te kunnen zetten	1	4	10	36	49
Ik ben nog zoekende wat handig is	9	26	20	35	11

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.25

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft of er een visie over eMental Health is opgesteld door de praktijk; in 2017 (n=207)*.

	%
Ik weet niet of er een visie is opgesteld	24
Nee, er is geen visie opgesteld	55
Ja, maar ik weet niet wat deze visie inhoudt	7
Ja	15

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.26

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft of er richtlijnen of doelstellingen zijn opgesteld voor welk deel van de patiënten eMental Health zou moeten worden ingezet; in 2017 (n=207)*.

	%
Ik weet niet of er richtlijnen of doelstellingen zijn opgesteld	21
Nee, er zijn geen richtlijnen of doelstellingen opgesteld	73
Ja, maar ik weet niet wat deze richtlijnen of doelstellingen inhouden	1
Ja	5

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.27

POH-GGZ - Percentage POH's-GGZ dat aangeeft in hoeverre zij het eens zijn met stellingen over vergoeding van eMental Health; in 2017 (n=204)*.

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)	Weet ik niet (%)
De regels voor vergoeding van eMental Health zijn mij bekend	15	24	30	13	18
De regels voor vergoeding van eMental Health zijn voor mij duidelijk genoeg	12	26	31	11	20
De vergoeding voor eMental Health is toereikend	7	14	15	6	57

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.28

POH-GGZ - Percentage
POH's-GGZ dat aangeeft
of onderstaande
beschreven situaties
van toepassing zijn op
de praktijk, en of dat
dit wenselijk is; 2017
(n=205)*.

	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)	Weet ik niet (%)
eMental Health is duidelijk opgenomen in mijn werkprocessen	51	28	17	4
Mijn leidinggevende vindt de inzet van eMental Health belangrijk	62	4	9	25
Ik word voldoende betrokken bij beslissingen over het gebruik van eMental Health in mijn praktijk/ instelling	64	18	11	7

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabel 5.29

POH-GGZ - Percentage
POH's-GGZ dat aangeeft
ondersteuning te
ontvangen bij het
gebruik van eMental
Health, of dat wenselijk
te vinden; 2017
(n=205)*.

Krijgt of ervaart u bij het gebruik van nieuwe eMental Health toepassingen...	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)	Weet ik niet (%)
aandacht van uw leidinggevende of collega's	47	21	28	4
(bij)scholing binnen uw organisatie	49	26	23	2
(bij)scholing buiten uw organisatie	35	29	31	5
individuele werkbegeleiding, supervisie, coaching, of advisering	31	35	31	4
aanwezigheid van deskundigen die u kan raadplegen als u technische vragen heeft	69	16	11	5
duidelijkheid over wat wel en niet tot uw takenpakket hoort	49	21	21	10
richtlijn(en) of protocol(len)	23	28	39	10

* Dit betreft POH's-GGZ die aangaven dat zij eMental Health toepassingen hebben ingezet (n=219).

Tabellen bij hoofdstuk 6: Begeleiding en ondersteuning op afstand

Tabel 6.1

Verpleegkundigen
in de ouderenzorg
- Percentage
verpleegkundigen
dat aangeeft diverse
toepassingen vaak
of regelmatig tijdens
het werk in de directe
patientenzorg te hebben
gebruikt; van 2014 tot
2017.

	2014 (n=387-402) (%)	2015 (n=587-592) (%)	2016 (n=446-449) (%)	2017 (n=344) (%)
Gebruik van een computer of tablet (bijv. iPad) om een cliënt informatie te laten zien***	23	38	42	58
Gebruik van een computer of tablet (bijv. iPad) om op afstand informatie op te halen uit het elektronisch cliënten/ patiëntendossier of het zorgplan***	48	55	55	76
Gebruik van internet om informatie op te zoeken***	57	71	69	76
Gebruik van apps voor zorg en gezond- heid***	19	37	40	46

* $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,01$; *** $p \leq 0,001$

Tabel 6.2

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft verschillende toepassingen in het afgelopen jaar tijdens het werk in de directe patiëntenzorg te hebben gebruikt; in 2017 (n=344).

	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Vaak (%)
Gebruik van een computer of tablet (bijvoorbeeld iPad) om een cliënt informatie te laten zien	16	26	22	36
Gebruik van een computer of tablet (bijvoorbeeld iPad) om op afstand informatie op te halen uit het elektronisch cliënten/patiëntendossier of het zorgplan	16	8	15	61
Gebruik van internet om informatie op te zoeken	3	21	35	41
Gebruik van apps voor zorg en gezondheid	19	35	28	18

Tabel 6.3

Verpleegkundigen in de cure - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft diverse toepassingen vaak of regelmatig tijdens het werk in de directe patiëntenzorg te hebben gebruikt; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=247-259) (%)	2015 (n=311-312) (%)	2016 (n=221-222) (%)	2017 - ZH (n=156) (%)	2017 - HA (n=212) (%)
Gebruik van een computer of tablet (bijv. iPad) om een cliënt informatie te laten zien	50	66	48	51	90
Gebruik van een computer of tablet (bijv. iPad) om op afstand informatie op te halen uit het elektronisch cliënten/patiëntendossier of het zorgplan	65	72	68	74	59
Gebruik van internet om informatie op te zoeken	84	91	86	89	96
Gebruik van apps voor zorg en gezondheid	19	28	25	26	35

Tabel 6.4

Verpleegkundigen in de cure - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft verschillende toepassingen in het afgelopen jaar tijdens het werk in de directe patiëntenzorg te hebben gebruikt; in 2017 (n=156 (ZH)-212 (HA)).

	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Vaak (%)
Ziekenhuiszorg				
Gebruik van een computer of tablet (bijvoorbeeld iPad) om een cliënt informatie te laten zien	23	26	21	30
Gebruik van een computer of tablet (bijv. iPad) om op afstand informatie op te halen uit het elektronisch cliënten/patiëntendossier of het zorgplan	19	6	12	62
Gebruik van internet om informatie op te zoeken	1	10	40	49
Gebruik van apps voor zorg en gezondheid	38	35	15	11
Huisartsenzorg				
Gebruik van een computer of tablet (bijvoorbeeld iPad) om een cliënt informatie te laten zien	0	9	25	65

Vervolg tabel 6.4

Verpleegkundigen in de cure - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft verschillende toepassingen in het afgelopen jaar tijdens het werk in de directe patiëntenzorg te hebben gebruikt; in 2017 (n=156 (ZH)-212 (HA)).

	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Vaak (%)
Gebruik van een computer of tablet (bijv. iPad) om op afstand informatie op te halen uit het elektronisch cliënten/patiëntendossier of het zorgplan	27	14	12	47
Gebruik van internet om informatie op te zoeken	0	3	32	64
Gebruik van apps voor zorg en gezondheid	20	45	21	14

Tabel 6.5

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Mate waarin men verschillende eHealth-toepassingen noodzakelijk of wenselijk acht; in 2017 (n=327-334).

	Dit is noodzakelijk (%)	Dit is niet noodzakelijk, wel wenselijk (%)	Dit is niet noodzakelijk en niet wenselijk (%)	Weet ik niet (%)
Toezichthoudende technieken	34	41	15	9
Telemonitoring	6	43	36	15
Beeldbellen	7	43	41	10
Medicijndispenser	24	47	23	6
Digitale dubbele medicatiecontrole	53	34	10	3
Elektronisch patiënten/cliënten dossier	78	19	3	1
Zorgrobots	4	20	63	14
Cliëntenportaal	45	43	7	5
Elektronische gegevensuitwisseling	46	48	3	2
Elektronische ondersteuning voor afstemming	41	50	4	4

Tabel 6.6

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Mate waarin men verschillende eHealth-toepassingen noodzakelijk of wenselijk acht; in 2017 (n=144-148).

	Dit is noodzakelijk (%)	Dit is niet noodzakelijk, wel wenselijk (%)	Dit is niet noodzakelijk en niet wenselijk (%)	Weet ik niet (%)
Toezichhoudende technieken	35	28	26	11
Telemonitoring	14	31	43	12
Beeldbellen	3	40	44	13
Medicijndispenser	11	29	42	18
Digitale dubbele medicatiecontrole	59	22	13	6
Elektronisch patiënten/cliënten dossier	87	8	3	2
Zorgrobots	1	16	60	23
Cliëntenportaal	36	38	13	12
Elektronische gegevensuitwisseling	68	28	2	3
Elektronische ondersteuning voor afstemming	52	39	3	6

Tabel 6.7

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Mate waarin men verschillende eHealth-toepassingen noodzakelijk of wenselijk acht; in 2017 (n=207-210).

	Dit is noodzakelijk (%)	Dit is niet noodzakelijk, wel wenselijk (%)	Dit is niet noodzakelijk en niet wenselijk (%)	Weet ik niet (%)
Toezichhoudende technieken	8	21	55	16
Telemonitoring	5	39	40	16
Beeldbellen	2	38	45	15
Medicijndispenser	7	27	43	23
Digitale dubbele medicatiecontrole	18	22	39	21
Elektronisch patiënten/cliënten dossier	78	17	4	2
Zorgrobots	1	8	68	23
Cliëntenportaal	28	50	12	10
Elektronische gegevensuitwisseling	70	26	2	2
Elektronische ondersteuning voor afstemming	56	35	3	5

Tabel 6.8

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of in het afgelopen jaar in de organisatie telemonitoring werd ingezet, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=341) (%)	Ziekenhuiszorg (n=154) (%)	Huisartsenzorg (n=211) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	6	5	32
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn organisatie	9	28	8
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	7	3	7
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	23	5	11
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	45	39	39
Weet ik niet	11	21	3

Tabel 6.9

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of zij zelf of anderen in de organisatie telemonitoring hebben ingezet, uitgesplitst naar ouderenzorg (n=341-590) en cure (n=220-310); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=262-408) (%)	2015 (n=310-590) (%)	2016 (n=220-444) (%)	2017 (n=341) (%)
Verpleegkundigen werkzaam in de ouderenzorg	11	12	13	15
Verpleegkundigen werkzaam in de cure	34	40	38	-

Tabel 6.10

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft voor hoeveel patiënten het afgelopen jaar telemonitoring is ingezet (naar schatting), volgens verpleegkundigen die zelf of in hun organisatie werken met telemonitoring, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=51) (%)	Ziekenhuiszorg (n=50) (%)	Huisartsenzorg (n=85) (%)
Geen enkele cliënt/patiënt	2	0	2
Tot een tiende	49	28	72
Een tiende tot de helft	8	10	11
De helft of meer	6	0	1
Weet ik niet	35	62	14

Tabel 6.11

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft of telemonitoring wordt toegepast bij bepaalde patiëntgroepen; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=171) (%)	2015 (n=396) (%)	2016 (n=316) (%)	2017 (n=287-290) (%)
Telemonitoring bij een of meer groepen	17	12	13	9
Patiënten met diabetes	15	11	12	7
Patiënten met hartfalen	4	2	3	1
Patiënten met COPD	3	2	4	2
Patiënten met astma	3	1	2	1

Tabel 6.12

Huisartsen - Percentage huisartsen dat aangeeft of telemonitoring bij bepaalde patiëntgroepen in hun praktijk wordt toegepast; in 2017 (n=287-290).

	Dit wordt toegepast in de praktijk van de arts (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de arts zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de arts weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de arts zou dit ook niet willen (%)
Patiënten met diabetes	7	4	48	31	9
Patiënten met hartfalen	1	4	40	42	12
Patiënten met COPD	2	2	35	48	13
Patiënten met astma	1	2	33	48	15
Andere patiënten	4	1	21	54	20

Tabel 6.13

Huisartsen - Aantal huisartsen dat aangeeft voor welk deel van de patiënten met diabetes telemonitoring zinvol is en ingezet wordt, van de huisartsen die aangaven telemonitoring toe te passen bij patiënten met diabetes; in 2017 (n=21)*.

	Onbekend (n)	Tot 10% (n)	Tot 20% (n)	Tot 50% (n)	Tot 100% (n)
Voor welk deel is telemonitoring zinvol	1	2	10	6	2
Voor welk deel zet u telemonitoring in	4	10	6	1	0

* Vanwege een kleine groep (n=21) worden hier aantallen gepresenteerd in plaats van percentages.

Tabel 6.14

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft of telemonitoring voor hun specialisme relevant is en wordt toegepast; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=161) (%)	2015 (n=386) (%)	2016 (n=274) (%)	2017 (n=253) (%)
Telemonitoring is relevant en wordt toegepast op de afdeling	11	11	9	11

Tabel 6.15

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft of telemonitoring voor hun specialisme relevant is en wordt toegepast; in 2017 (n=253).

	Medisch specialisten (%)
Het is relevant en het wordt al toegepast door de afdeling	11
Het is relevant en er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken	6
Het is relevant, maar er zijn nog geen plannen om dit mogelijk te maken	34
Het is niet relevant	48

Tabel 6.16

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat aangeeft voor welke groep(en) patiënten die zij behandelen telemonitoring relevant is, van de medisch specialisten die telemonitoring voor hun specialisme relevant vinden; in 2017 (n=109).

	Medisch specialisten (%)
Patiënten met diabetes	39
Patiënten met hartfalen	34
Patiënten met COPD	16
Patiënten met astma	15
Andere patiënten	55

Tabel 6.17

Patiënten - Mate waarin chronisch zieken en kwetsbare ouderen het eens zijn met de stelling dat telemonitoring voor henzelf wenselijk of noodzakelijk is; in 2017.

	Chronisch zieken (n=926-1140) (%)	Kwetsbare ouderen (n=146-178) (%)
Wenselijk		
Helemaal oneens	25	20
Oneens	22	22
Niet oneens/niet eens	32	39
Eens	15	14
Helemaal eens	5	4
Noodzakelijk		
Helemaal oneens	29	22
Oneens	26	29
Niet oneens/niet eens	32	36
Eens	9	10
Helemaal eens	4	3

Tabel 6.18

Patiënten - Percentage van de chronisch zieken en kwetsbare ouderen die de zelf gemeten gezondheidswaarden op de aangegeven manier delen, berekend ten opzichte van de subgroep die heeft aangegeven zelf metingen uit te voeren; in 2015 en 2017.

	Chronisch zieken (n=561-597) (%)		Kwetsbare ouderen (n=87-111) (%)	
	2015	2017	2015	2017
Ik meet mijn gezondheidswaarden alleen voor mijzelf en deel ze niet met een zorgverlener	55	55	36	44
Ik neem mijn zelf gemeten gezondheidswaarden op papier mee naar mijn zorgverlener als ik een afspraak heb	32	30	41	37
Ik stuur mijn zelf gemeten gezondheidswaarden elektronisch (bv. via e-mail of automatisch via de computer of een mobiele app) op naar mijn zorgverlener	4	4	14	8
Mijn zorgverlener kan meekijken met mijn gezondheidsgegevens op een website of in een mobiele app	1	2	2	2
Mijn zorgverlener bekijkt mijn zelf gemeten gezondheidsgegevens voor of tijdens een consult en bespreekt ze met mij	17	17	25	29
Mijn zorgverlener houdt mijn zelf gemeten gezondheidsgegevens op afstand bij		1		3
Mijn zorgverlener houdt mijn zelf gemeten gezondheidsgegevens op afstand in de gaten en neemt contact op als er iets mis is	3	5	17	6

Tabel 6.19

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of in het afgelopen jaar in de organisatie gebruik werd gemaakt van beeldbellen, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=340) (%)	Ziekenhuiszorg (n=155) (%)	Huisartsenzorg (n=212) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	6	3	0
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn organisatie	15	8	1
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	6	4	2
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	23	12	25
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	43	39	67
Weet ik niet	7	33	4

Tabel 6.20

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft dat zijzelf of anderen in hun organisatie gebruikmaakten van beeldbellen, uitgesplitst naar ouderenzorg en cure; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=262-409) (%)	2015 (n=309-589) (%)	2016 (n=220-446) (%)	2017 (n=340) (%)
Verpleegkundigen werkzaam in de ouderenzorg***	12	22	20	21
Verpleegkundigen werkzaam in de cure	6	10	7	-

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 6.21

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of beeldbellen in de organisatie werd ingezet het afgelopen jaar (naar schatting), volgens verpleegkundigen die zelf of in hun organisatie werken met beeldbellen, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=72) (%)	Ziekenhuiszorg (n=18) (n)*	Huisartsenzorg (n=4) (n)*
Geen enkele cliënt/patiënt	3	0	0
Tot een tiende	51	n=10	n=2
Een tiende tot de helft	4	n=2	0
De helft of meer	1	n=1	0
Weet ik niet	40	n=5	n=2

* Vanwege kleine groepen worden hier aantallen gepresenteerd in plaats van percentages

Tabel 6.22

Patiënten - Percentage mensen met zorg en ondersteuning thuis die via een beeldscherm contact kunnen maken met een zorgverlener of mantelzorger (n=453-514); in 2015 en 2017.

	2015 (%)	2017 (%)
Nee	93	93
Ja, met een zorgverlener	5	5
Ja, met een mantelzorger	3	4

Tabel 6.23

Patiënten - Percentage mensen met zorg en ondersteuning thuis die gebruik willen maken van contact met een zorgverlener via een beeldscherm als dat zou kunnen (n=432); in 2017.

	%	
<i>Ja, maar niet als dat vervanging is van reguliere zorg, want...</i>	19	n=36
dan kan ik vaker contact hebben met mijn zorgverlener	-	n=4
dan kan ik makkelijk even contact hebben met mijn zorgverlener	-	n=15
het geeft meer mogelijkheden dan alleen regulier contact	-	n=21
dan kunnen we elkaar toch even zien zonder dat het veel tijd kost	-	n=10
anders	-	n=3

Vervolg tabel 6.23

Patiënten - Percentage mensen met zorg en ondersteuning thuis die gebruik willen maken van contact met een zorgverlener via een beeldscherm als dat zou kunnen (n=432); in 2017.

	%	
<i>Ja, ook als dat als vervanging is van reguliere zorg, want...</i>	5	n=20
dat bespaart tijd (reistijd en/of wachttijd)	-	n=12
dat bespaart kosten	-	n=2
dan hoef ik niet te reizen, wat lastig voor me is	-	n=7
dat is persoonlijker dan alleen telefonisch contact	-	n=8
het geeft meer informatie dan alleen telefonisch contact	-	n=6
anders	-	n=0
<i>Nee, want...</i>	70	n=276
er is nu geen medische reden om dit te willen, maar in de toekomst zou ik wel zorg via een beeldscherm willen	-	22%
er is geen medische reden en in de toekomst zou ik dat ook niet willen	-	18%
ik vind telefonisch of regulier contact prettiger	-	48%
ik weet niet hoe ik dat moet doen	-	10%
ik heb geen computer en/of internet	-	19%
ik vind contact via een beeldscherm onpersoonlijk	-	21%
ik heb liever dat zorgverleners langs komen	-	28%
het werkt niet goed	-	1%
Anders	-	5%
Weet ik niet	6	

Tabel 6.24

Patiënten - Percentage mensen met zorg en ondersteuning thuis en de beschikking hebben over domotica; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=312-315) (%)	2015 (382-414) (%)	2017 (n=477-502) (%)
Alarmering naar zorgverlener in geval van nood	19	28	22
Elektronisch deurslot	7	14	11
Elektronische medicijndoos	1	3	2
Technologie om op afstand zaken in huis, zoals deur of gordijnen, te bedienen	2	3	5

Tabel 6.25

Patiënten - Percentage mensen met zorg en ondersteuning thuis die domotica willen gebruiken (n=465-484); in 2017.

	Ik maak hiervan gebruik (%)	Ik wil dit gebruiken (%)	Ik weet het niet (%)	Ik wil dit niet gebruiken (%)
Alarmering naar zorgverlener in geval van nood	17	15	39	29
Elektronisch deurslot	8	8	34	50
Elektronische medicijndoos	1	6	36	56
Technologie om op afstand zaken in huis, zoals deur of gordijnen, te bedienen	4	12	34	51

Tabel 6.26

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft dat zij zelf of anderen in de organisatie toezichthoudende technieken hebben ingezet, uitgesplitst naar ouderenzorg (n=342-581) en cure (n=221-367); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=263-408) (%)	2015 (n=310-581) (%)	2016 (n=221-446) (%)	2017 (n=342) (%)
Verpleegkundigen werkzaam in de ouderenzorg***	53	47	48	71
Verpleegkundigen werkzaam in de cure**	32	38	43	-

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 6.27

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of er in het afgelopen jaar in de organisatie met toezichthoudende technieken is gewerkt, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=342) (%)	Ziekenhuiszorg (n=155) (%)	Huisartsenzorg (n=212) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	48	32	3
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn organisatie	23	15	3
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	4	3	0
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	8	9	4
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	13	32	87
Weet ik niet	4	10	4

Tabel 6.28

Verpleegkundigen
- Percentage
verpleegkundigen dat aangeeft voor hoeveel patiënten toezichthoudende technieken werden ingezet in het afgelopen jaar (naar schatting), volgens verpleegkundigen die zelf of in hun organisatie werken met toezichthoudende technieken, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=244) (%)	Ziekenhuiszorg (n=72) (%)	Huisartsenzorg (n=12) (n)*
Geen enkele cliënt/patiënt	0	4	n=1
Tot een tiende	34	43	n=8
Een tiende tot de helft	28	10	n=0
De helft of meer	23	17	n=0
Weet ik niet	15	26	n=3

* Vanwege kleine groepen worden hier aantallen gepresenteerd in plaats van percentages

Tabel 6.29

Verpleegkundigen
- Percentage
verpleegkundigen dat aangeeft dat zij zelf of anderen in de organisatie gebruikmaakten van medicijn dispensers, uitgesplitst naar ouderenzorg en cure; van 2014 tot 2017.

	2014 (n=254-408) (%)	2015 (n=310-591) (%)	2016 (n=220-446) (%)	2017 (n=340) (%)
Verpleegkundigen werkzaam in de ouderenzorg***	11	19	23	34
Verpleegkundigen werkzaam in de cure**	7	6	5	-

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 6.30

Verpleegkundigen
- Percentage
verpleegkundigen dat aangeeft of er in de organisatie met medicijn dispensers is gewerkt in het afgelopen jaar, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=340) (%)	Ziekenhuiszorg (n=155) (%)	Huisartsenzorg (n=212) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	16	11	4
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn organisatie	18	3	5
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	8	3	0
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	17	10	14
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	33	49	66
Weet ik niet	8	25	11

Tabel 6.31

Verpleegkundigen
- Percentage
verpleegkundigen dat aangeeft voor hoeveel patiënten medicijn dispensers zijn gebruikt het afgelopen jaar (naar schatting), volgens verpleegkundigen die zelf of in hun organisatie werken met medicijn dispensers, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=115) (%)	Ziekenhuiszorg (n=21) (n)*	Huisartsenzorg (n=19) (n)*
Geen enkele cliënt/patiënt	5	n=7	0
Tot een tiende	50	n=1	n=13
Een tiende tot de helft	8	0	n=1
De helft of meer	9	n=4	n=1
Weet ik niet	28	n=9	n=4

* Vanwege kleine groepen worden hier aantallen gepresenteerd in plaats van percentages

Tabel 6.32

Verpleegkundigen
- Percentage
verpleegkundigen dat aangeeft of er in het afgelopen jaar in de organisatie met digitale dubbele medicatiecontrole is gewerkt, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=339) (%)	Ziekenhuiszorg (n=155) (%)	Huisartsenzorg (n=211) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	15	23	1
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn organisatie	8	8	1
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	12	4	0
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	21	11	15
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	33	35	70
Weet ik niet	11	19	12

Tabel 6.33

Verpleegkundigen
- Percentage
verpleegkundigen dat aangeeft voor hoeveel patiënten digitale dubbele medicatiecontrole is gebruikt het afgelopen jaar (naar schatting), volgens verpleegkundigen die zelf of in hun organisatie werken met dubbele medicatiecontrole, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=79) (%)	Ziekenhuiszorg (n=47) (%)	Huisartsenzorg (n=5) (n)
Geen enkele cliënt/patiënt	15	9	0
Tot een tiende	44	6	n=2
Een tiende tot de helft	19	4	n=1
De helft of meer	8	74	n=1
Weet ik niet	14	6	n=1

Tabel 6.34

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of er in het afgelopen jaar in de organisatie met zorgrobots is gewerkt, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=338) (%)	Ziekenhuiszorg (n=154) (%)	Huisartsenzorg (n=211) (n)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	2	0	0
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn organisatie	6	1	0
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	1	0	0
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	25	14	5
Nee, dit is niet van toepassing in mijn organisatie	58	76	90
Weet ik niet	8	9	4

Tabel 6.35

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Mening over hun taakopvatting ten aanzien van ICT toepassingen die door cliënten gebruikt kunnen worden; in 2017 (n=314-317).

	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) in te lichten over dergelijke toepassingen	2	5	14	63	16
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) te ondersteunen bij de keuze voor een dergelijke toepassing	2	7	20	58	13
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) te ondersteunen bij goed gebruik van een dergelijke toepassing	2	6	15	61	16

Tabel 6.36

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Mening over hun taakopvatting ten aanzien van ICT toepassingen die door cliënten gebruikt kunnen worden; in 2017 (n=144-145).

	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) in te lichten over dergelijke toepassingen	3	8	25	54	10
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) te ondersteunen bij de keuze voor een dergelijke toepassing	5	14	32	42	8
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) te ondersteunen bij goed gebruik van een dergelijke toepassing	7	14	27	41	10

Tabel 6.37

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - mening over hun taakopvatting ten aanzien van ICT toepassingen die door cliënten gebruikt kunnen worden; in 2017 (n=199-200).

	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) in te lichten over dergelijke toepassingen	1	4	17	64	16
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) te ondersteunen bij de keuze voor een dergelijke toepassing	0	6	26	57	11
Ik vind het mijn taak om cliënten (of diens mantelzorger) te ondersteunen bij goed gebruik van een dergelijke toepassing	1	6	22	61	11

Tabel 6.38

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Mening over ondersteuning bij het gebruik van nieuwe ICT toepassingen; in 2017 (n=312-316).

Krijgt of ervaart u bij het gebruik van nieuwe ICT toepassingen...	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)
aandacht van uw leidinggevende of collega's	61	28	11
(bij)scholing binnen uw organisatie	63	33	5
(bij)scholing buiten uw organisatie	21	38	41
individuele werkbegeleiding of supervisie, coaching of advisering	36	40	25
aanwezigheid van deskundigen die u kan raadplegen als u vragen heeft	66	30	4
duidelijkheid over wat wel en niet tot uw takenpakket hoort	54	40	6
richtlijn(en) of protocol(len)	74	22	4

Tabel 6.39

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Mening over ondersteuning bij het gebruik van nieuwe ICT toepassingen; in 2017 (n=142-144).

Krijgt of ervaart u bij het gebruik van nieuwe ICT toepassingen...	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)
aandacht van uw leidinggevende of collega's	74	19	7
(bij)scholing binnen uw organisatie	72	22	6
(bij)scholing buiten uw organisatie	17	30	54
individuele werkbegeleiding of supervisie, coaching of advisering	39	35	26
aanwezigheid van deskundigen die u kan raadplegen als u vragen heeft	76	21	3
duidelijkheid over wat wel en niet tot uw takenpakket hoort	60	34	6
richtlijn(en) of protocol(len)	82	14	4

Tabel 6.40

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Mening over ondersteuning bij het gebruik van nieuwe ICT toepassingen; in 2017 (n=194-199).

Krijgt of ervaart u bij het gebruik van nieuwe ICT toepassingen...	Ja (%)	Nee, maar dat zou ik wel willen (%)	Nee, maar dat hoeft van mij ook niet (%)
aandacht van uw leidinggevende of collega's	60	21	20
(bij)scholing binnen uw organisatie	58	24	18
(bij)scholing buiten uw organisatie	53	22	25
individuele werkbegeleiding of supervisie, coaching of advisering	37	24	39
aanwezigheid van deskundigen die u kan raadplegen als u vragen heeft	64	26	10
duidelijkheid over wat wel en niet tot uw takenpakket hoort	60	25	15
richtlijn(en) of protocol(len)	69	21	10

Tabellen bij hoofdstuk 7: Elektronische dossiervoering en communicatie tussen zorgverleners

Tabel 7.1

Medisch specialisten
- Manier waarop
medisch specialisten
het patiëntendossier
bijhouden; van 2013
tot 2017.

	2013 (n=228) (%)	2014 (n=161) (%)	2015 (n=385) (%)	2016 (n=274) (%)	2017 (n=253) (%)
Uitsluitend of voornamelijk elektronisch***	66	75	78	86	89
Zowel elektronisch als op papier***	19	16	14	7	7
Uitsluitend of voornamelijk op papier***	15	9	7	7	4

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.2

Medisch specialisten
- Manier waarop medisch specialisten het patiëntendossier bijhouden, naar werksetting; in 2017.

	Alleen specialisten werkzaam in verpleeghuizen of revalidatiecentrum				Alleen specialisten werkzaam in ziekenhuizen			
	2014 (n=20) (n) [#]	2015 (n=71) (%)	2016 (n=50) (%)	2017 (n=23) (n) [#]	2014 (n=128) (%)	2015 (n=237) (%)	2016 (n=178) (%)	2017 (n=174) (%)
Uitsluitend of voornamelijk elektronisch**	n=12	70	78	n=20	76	81	87	91
Zowel elektronisch als op papier	n=7	21	12	n=2	13	12	7	6
Uitsluitend of voornamelijk op papier*	n=1	9	10	n=1	11	7	6	2

Vanwege kleine groepen worden hier aantallen gepresenteerd in plaats van percentages
* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001 bij specialisten werkzaam in het ziekenhuis.

Tabel 7.3

Verpleegkundigen in de cure - Manier waarop verpleegkundigen in de cure het patiëntendossier bijhouden; in 2014, 2016 en 2017.

	2014 (n=253) (%)	2016 (n=219) (%)	2017 ZH (n=152) (%)	2017 HA (n=211) (%)
Uitsluitend of voornamelijk elektronisch	78	84	90	93
Zowel elektronisch als op papier	15	11	7	6
Uitsluitend of voornamelijk op papier	6	5	3	1

Tabel 7.4

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Manier waarop verpleegkundigen in de care het patiëntendossier bijhouden; in 2014, 2016 en 2017***.

	2014 (n=400) (%)	2016 (n=446) (%)	2017 (n=338) (%)
Uitsluitend of voornamelijk elektronisch	31	40	62
Zowel elektronisch als op papier	34	35	27
Uitsluitend of voornamelijk op papier	35	26	12

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.5

Huisartsen - Percentage huisartsen dat gebruikmaakt van een systeem voor gestandaardiseerde elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners of zorginstellingen (t.o.v. huisartsen die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=115-170) (%)	2015 (n=243-389) (%)	2016 (n=182-312) (%)	2017 (n=205-286) (%)
Andere huisartspraktijken	76	82	84	82
Huisartsenposten**	87	90	91	96
Apotheken	94	91	93	94
Paramedici (fysiotherapeut, diëtist, e.d.)	83	79	79	86
Laboratoria	95	95	96	98

Vervolg tabel 7.5

Huisartsen - Percentage huisartsen dat gebruikmaakt van een systeem voor gestandaardiseerde elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners of zorginstellingen (t.o.v. huisartsen die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=115-170) (%)	2015 (n=243-389) (%)	2016 (n=182-312) (%)	2017 (n=205-286) (%)
Ziekenhuizen	94	94	96	98
Zelfstandige behandelcentra (ZBC)***	61	69	77	85
De wijkverpleegkundige	-	10	12	16
Verpleeghuizen	14	12	16	19
Thuiszorgorganisaties*	11	9	13	18
GGZ-instellingen**	62	75	76	77
De dienst voor maatschappelijke ondersteuning bij uw gemeente	-	5	7	7

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.6

Huisartsen - Percentage huisartsen waarbij de praktijk gebruikmaakt van een systeem voor gestandaardiseerde elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners of zorginstellingen; in 2017 (n=290).

	Ja (%)	Nee, maar is wel wenselijk (%)	Nee, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Andere huisartspraktijken	67	15	14	4
Huisartsenposten	95	4	0	1
Apotheken	90	6	1	2
Paramedici (fysiotherapeut, diëtist, e.d.)	80	13	5	2
Laboratoria	96	2	0	1
Ziekenhuizen	97	2	0	1
Zelfstandige behandelcentra (ZBC)	60	11	5	24
De wijkverpleegkundige	13	71	12	3
Verpleeghuizen	15	63	17	5
Thuiszorgorganisaties	15	67	17	2
GGZ-instellingen	71	21	6	2
De dienst voor maatschappelijke ondersteuning bij uw gemeente	5	66	26	3
Casemanager dementie	24	62	12	2

Tabel 7.7

Huisartsen - Mening huisartsen over ICT-systemen in de dagelijkse praktijk voor elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners buiten de praktijk; in 2017 (n=290).

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/ niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
Zijn voldoende beschikbaar (aanwezig)	1	20	28	48	4
Zijn voor mij een onderwerp waar ik veel aandacht aan besteed	3	23	40	30	5
Hebben voldoende aandacht van de besliser(s) in mijn zorginstelling	2	11	27	55	6
Zorgen in mijn dagelijkse praktijk voor voldoende informatie op het juiste moment	1	14	31	51	3
Maken in mijn dagelijkse praktijk handmatige invoer van overdrachts-informatie (op papier of met de computer) vrijwel overbodig	2	24	26	42	5
Zorgen ervoor dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn zorginstelling een actueel beeld van de patiënt hebben	3	27	41	27	3
Zorgen ervoor dat overdrachten van patiënten soepel verlopen	2	14	31	49	5
Werken niet naar behoren	2	39	41	16	2
Stellen mij in staat om elektronisch informatie te delen met de belangrijkste andere zorgverleners waar ik mee samenwerk	1	15	27	52	5
Kosten mij meer inspanning dan dat ze mij aan voordelen opleveren	8	43	34	13	1
Zijn in het afgelopen jaar in mijn dagelijkse zorginstelling merkbaar beter geworden	2	16	31	48	5
Zijn gekoppeld aan mijn elektronische patiëntendossier	3	10	20	58	9

Tabel 7.8

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat gebruikmaakte van een systeem voor gestandaardiseerde elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners of zorginstellingen (ten opzichte van de medisch specialisten die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=76-141) (%)	2015 (n=185-340) (%)	2016 (n=130-238) (%)	2017 (n=138-221) (%)
Andere afdelingen*	88	84	83	75
Huisartsenpraktijken	64	58	64	64
Huisartsenposten	43	36	33	37
Apotheken	23	30	34	36
Paramedici (fysiotherapeut, diëtist, e.d.)	32	32	27	30
Laboratoria**	62	61	52	69
Ziekenhuizen***	13	19	17	35
Zelfstandige behandelcentra (ZBC)***	3	4	8	16
Verpleeghuizen*	10	13	11	21
Thuiszorgorganisaties**	5	8	3	14
GGZ-instellingen**	3	3	2	10

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.9

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten bij wie de afdeling gebruikmaakt van een systeem voor gestandaardiseerde elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners of zorginstellingen; in 2017 (n=253).

	Ja (%)	Nee, maar is wel wenselijk (%)	Nee, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Andere afdelingen binnen mijn eigen zorginstelling (inclusief eventuele instellingsapothek)	62	21	9	9
Huisartsenpraktijken	56	31	7	6
Huisartsenposten	28	46	14	12
Apotheken (buiten uw zorginstelling)	27	49	13	10
Paramedici (fysiotherapeut, diëtist, e.d.)	20	46	20	14
Laboratoria	57	26	8	9
Ziekenhuizen	30	55	6	8
Zelfstandige behandelcentra (ZBC)	7	36	25	33
Verpleeghuizen	12	45	25	18
Thuiszorgorganisaties	7	47	26	20
GGZ-instellingen	5	44	28	23

Tabel 7.10
Medisch specialisten
- Mening medisch specialisten over ICT-systemen in de eigen zorginstelling voor elektronische informatie-uitwisseling met andere zorgverleners buiten de eigen zorginstelling; in 2017 (n=253).

	Helemaal oneens (%)	Oneens (%)	Niet oneens/ niet eens (%)	Eens (%)	Helemaal eens (%)
Zijn voldoende beschikbaar (aanwezig)	15	41	25	18	1
Zijn voor mij een onderwerp waar ik veel aandacht aan besteed	10	27	31	26	6
Hebben voldoende aandacht van de beslisser(s) in mijn zorginstelling	11	30	32	25	2
Zorgen in mijn dagelijkse praktijk voor voldoende informatie op het juiste moment	14	33	29	23	2
Maken in mijn dagelijkse praktijk handmatige invoer van overdrachts-informatie (op papier of met de computer) vrijwel overbodig	20	37	20	21	2
Zorgen ervoor dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn zorginstelling een actueel beeld van de patiënt hebben	13	35	28	22	2
Zorgen ervoor dat overdrachten van patiënten soepel verlopen	8	28	39	24	1
Werken niet naar behoren	2	19	31	35	13
Stellen mij in staat om elektronisch informatie te delen met de belangrijkste andere zorgverleners waar ik mee samenwerk	12	28	25	33	1
Kosten mij meer inspanning dan dat ze mij aan voordelen opleveren	6	25	41	21	8
Zijn in het afgelopen jaar in mijn dagelijkse zorginstelling merkbaar beter geworden	11	28	32	26	2
Zijn gekoppeld aan mijn elektronische patiëntendossier	18	26	20	31	6

Tabel 7.11
Verpleegkundigen in de cure en ouderenzorg
- Percentage verpleegkundigen dat aangeeft dat door henzelf of in de instelling gebruik wordt gemaakt van elektronische gegevensuitwisseling, uitgesplitst naar care (n=338-589) en cure (n=220-363); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=248-399) (%)	2015 (n=311-589) (%)	2016 (n=220-444) (%)	2017 (n=338) (%)
Verpleegkundigen werkzaam in de ouderenzorg***	31	47	58	56
Verpleegkundigen werkzaam in de cure***	56	71	68	-

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.12
Verpleegkundigen in de ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg
- Percentage verpleegkundigen dat aangeeft dat door henzelf of in de instelling gebruik wordt gemaakt van elektronische gegevensuitwisseling in het afgelopen jaar, uitgesplitst naar care en cure; in 2017.

	Ouderenzorg (n=338) (%)	Ziekenhuiszorg (n=152) (%)	Huisartsenzorg (n=211) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	35	44	69
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn instelling	21	25	17
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	12	9	3
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	9	3	5
Nee, dit is niet van toepassing in mijn instelling	12	6	4
Weet ik niet	12	14	3

Tabel 7.13
Huisartsen - Percentage huisartsen van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan versturen (t.o.v. huisartsen die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=119-168) (%)	2015 (n=251-391) (%)	2016 (n=198-315) (%)	2017 (n=213-289) (%)
Recept naar een openbare apotheek*	96	95	97	92
Actueel medicatieoverzicht van patiënten naar een ziekenhuis*	48	53	57	62
Verwijzing naar een medisch specialist***	91	95	98	100
Aanvullende informatie bij een verwijzing (bijvoorbeeld uitslagen van eerder onderzoek)	63	61	61	64
Verwijzing naar paramedici (fysiotherapeut, diëtist, psycholoog, e.d.)	34	32	38	38
Aanvraag voor beeldvormende diagnostiek***	65	70	75	87

Vervolg tabel 7.13

Huisartsen - Percentage huisartsen van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan versturen (t.o.v. huisartsen die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=119-168) (%)	2015 (n=251-391) (%)	2016 (n=198-315) (%)	2017 (n=213-289) (%)
Aanvraag voor laboratorium-diagnostiek***	55	66	72	83
Aanvraag voor huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging of verpleging voor een patiënt thuis***	4	10	9	24
Dossier naar een andere huisarts als de patiënt van huisarts wisselt***	87	95	96	98

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.14

Huisartsen - Percentage huisartsen van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan versturen; in 2017 (n=290).

	Elektronisch versturen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Recept naar een openbare apotheek	89	8	2	0
Actueel medicatieoverzicht van patiënten naar een ziekenhuis	60	37	2	1
Verwijzing naar een medisch specialist	100	0	0	0
Aanvullende informatie bij een verwijzing (bijvoorbeeld uitslagen van eerder onderzoek)	63	35	0	1
Verwijzing naar paramedici (fysiotherapeut, diëtist, psycholoog, e.d.)	35	56	9	1
Aanvraag voor beeldvormende diagnostiek	82	13	4	1
Aanvraag voor laboratorium diagnostiek	78	16	5	0
Aanvraag voor huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging of verpleging voor een patiënt thuis	17	56	22	5
Dossier naar een andere huisarts als de patiënt van huisarts wisselt	97	2	0	1

Tabel 7.15

Huisartsen - Percentage huisartsen van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan ontvangen (t.o.v. huisartsen die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=105-170) (%)	2015 (n=217-393) (%)	2016 (n=180-315) (%)	2017 (n=278-290) (%)
Samenvatting van patiënt-contacten en behandeling uit avond-, nacht- en weekend-diensten (waarneming)*	94	97	94	98
Overzicht van de aan mijn patiënt verstrekte geneesmiddelen van de openbare apotheek	78	78	81	76
Overzicht van ontslagmedicatie van mijn patiënt van een ziekenhuis**	34	38	40	48
Opnameberichten over mijn patiënt van een ziekenhuis	98	99	98	99
Samenvatting van de behandeling van mijn patiënt in het ziekenhuis**	69	75	78	82
Ontslagbrief over mijn patiënt van een ziekenhuis	98	97	99	98
Rapport van de uitslag van beeldvormende diagnostiek	98	100	99	100
Beeldbestand van beeldvormende diagnostiek	48	42	38	47
Uitslag van laboratorium-onderzoek	99	100	99	99
Dossier van de vorige huisarts bij nieuwe patiënten***	85	96	98	96

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.16

Huisartsen - Percentage huisartsen van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan ontvangen; in 2017 (n=290).

	Elektronisch ontvangen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Samenvatting van patiënt-contacten en behandeling uit avond-, nacht- en weekenddiensten (waarneming)	96	2	1	2
Overzicht van de aan mijn patiënt verstrekte geneesmiddelen van de openbare apotheek	73	23	2	2
Overzicht van ontslagmedicatie van mijn patiënt van een ziekenhuis	47	50	1	1
Opnameberichten over mijn patiënt van een ziekenhuis	99	1	0	0

Vervolg tabel 7.16

Huisartsen - Percentage huisartsen van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan ontvangen; in 2017 (n=290).

	Elektronisch ontvangen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Samenvatting van de behandeling van mijn patiënt in het ziekenhuis	79	17	2	2
Ontslagbrief over mijn patiënt van een ziekenhuis	98	2	0	0
Rapport van de uitslag van beeldvormende diagnostiek	99	0	0	0
Beeldbestand van beeldvormende diagnostiek	24	27	47	3
Uitslag van laboratoriumonderzoek	98	1	0	0
Dossier van de vorige huisarts bij nieuwe patiënten	95	4	0	1

Tabel 7.17

Huisartsen - Percentage huisartsen dat tijdig en alle relevante informatie ontvangt als hun patiënt een medisch specialist of ziekenhuis heeft bezocht; van 2013 tot 2017.

De informatie die de huisarts ontvangt als zijn patiënt een medisch specialist of ziekenhuis heeft bezocht is...		2013 (n=188) (%)	2014 (n=171) (%)	2015 (n=396) (%)	2016 (n=316) (%)	2017 (n=290) (%)
tijdig	Nooit	1	1	0	0	0
	Soms***	23	27	15	12	16
	Regelmatig***	73	67	78	84	80
	Altijd	4	5	7	4	4
voorzien van alle relevante informatie die u nodig heeft	Nooit	0	1	0	0	0
	Soms*	13	11	9	5	7
	Regelmatig	77	79	81	85	85
	Altijd	10	10	11	10	8

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.18

Huisartsen - Percentage huisartsen dat elektronisch informatie ontvangt als hun patiënt een medisch specialist of ziekenhuis heeft bezocht; in 2017 (n=290).

De informatie die de huisarts ontvangt als zijn patiënt een medisch specialist of ziekenhuis heeft bezocht is...	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Altijd (%)
elektronisch bij de huisarts aangekomen	0	1	72	28

Tabel 7.19

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan versturen (t.o.v. medisch specialisten die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=119-140) (%)	2015 (n=296-332) (%)	2016 (n=202-238) (%)	2017 (n=198-235) (%)
recept naar een ziekenhuis-apotheek	59	68	72	69
recept naar een openbare apotheek***	15	28	35	30
actueel medicatieoverzicht aan een openbare apotheek bij ontslag van een patiënt**	28	35	34	46
actueel medicatieoverzicht aan een huisarts bij ontslag van een patiënt***	37	48	48	65
opnameberichten aan de huisarts van een patiënt	69	68	64	75
samenvatting van behandeling aan de huisarts van de patiënt	62	63	57	70
ontslagbrief naar de huisarts van de patiënt*	74	74	73	83
aanvraag voor beeldvormende diagnostiek*	54	57	60	68
aanvraag voor laboratoriumdiagnostiek	57	66	60	69

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.20

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan versturen; in 2017 (n=253).

	Elektronisch versturen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Recept naar de ziekenhuis-apotheek	58	27	12	3
Recept naar een openbare apotheek	25	58	10	7
Actueel medicatieoverzicht aan een openbare apotheek bij ontslag van een patiënt	36	43	11	11
Actueel medicatieoverzicht aan de huisarts bij ontslag van de patiënt	54	30	10	6
Opnamebericht aan de huisarts van de patiënt	61	20	12	7
Samenvatting van behandeling aan de huisarts van de patiënt	62	27	7	3
Ontslagbrief naar de huisarts van de patiënt	77	16	6	1

Vervolg tabel 7.20

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan versturen; in 2017 (n=253).

	Elektronisch versturen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Aanvraag voor beeldvormende diagnostiek	62	29	7	3
Aanvraag voor laboratoriumdiagnostiek	60	28	8	4

Tabel 7.21

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan ontvangen (t.o.v. medisch specialisten die dat wenselijk vinden); van 2014 tot 2017.

	2014 (n=120-149) (%)	2015 (n=271-341) (%)	2016 (n=200-251) (%)	2017 (n=189-232) (%)
Samenvatting van patiëntcontacten en behandeling uit avond-, nacht- en weekenddiensten**	53	53	53	67
Verwijsbrief van een huisarts***	55	66	69	77
Actueel medicatieoverzicht van de (mijn) ziekenhuisapotheek	63	69	69	71
Actueel medicatieoverzicht van de openbare apotheek bij opname van een patiënt***	20	24	20	41
Rapport van de uitslag van beeldvormende diagnostiek	85	80	74	77
Beeldbestand(en) van beeldvormende diagnostiek*	84	78	73	72
Uitslag van laboratoriumonderzoek*	89	85	78	80

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.22

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan ontvangen; in 2017 (n=253).

	Elektronisch ontvangen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Samenvatting van patiëntcontacten en behandeling uit avond-, nacht- en weekenddiensten	50	25	15	10
Verwijsbrief van een huisarts	70	21	6	3
Actueel medicatieoverzicht van de (mijn) zorginstelling-apotheek	61	25	8	6
Actueel medicatieoverzicht van een openbare apotheek bij opname van een patiënt	34	49	8	10

Vervolg tabel 7.22

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten van wie het informatiesysteem de volgende voorbeelden van patiëntinformatie elektronisch kan ontvangen; in 2017 (n=253).

	Elektronisch ontvangen mogelijk (%)	Niet mogelijk, maar is wel wenselijk (%)	Niet mogelijk, en is niet nodig (%)	Weet niet (%)
Rapport van de uitslag van beeldvormende diagnostiek	71	21	5	3
Beeldbestand(en) van beeldvormende diagnostiek	62	24	10	4
Uitslag van laboratoriumonderzoek	73	18	8	2

Tabel 7.23

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten dat tijdig en alle relevante informatie ontvangt bij opname van een patiënt; van 2013 tot 2017.

De informatie die de medisch specialist ontvangt bij de opname van een patiënt is...		2013 (n=198) (%)	2014 (n=161) (%)	2015 (n=385) (%)	2016 (n=274) (%)	2017 (n=253) (%)
		tijdig				
	Nooit*	10	8	7	7	2
	Soms	21	21	28	26	20
	Regelmatig	46	57	47	51	57
	Altijd	23	14	17	16	21
voorzien van alle relevante informatie die u nodig heeft	Nooit	11	9	8	10	5
	Soms**	29	25	38	33	27
	Regelmatig	49	57	45	51	54
	Altijd*	12	9	9	7	14

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.24

Medisch specialisten
- Percentage medisch specialisten dat elektronisch informatie ontvangt bij de opname van een patiënt; in 2017 (n=253).

De informatie die de medisch specialist ontvangt bij opname van een patiënt is...	Nooit (%)	Soms (%)	Regelmatig (%)	Altijd (%)
elektronisch bij de medisch specialist aangekomen	9	32	45	15

Tabel 7.25

Huisartsen - Verwachting huisartsen over zaken rondom het EPD die kunnen bijdragen aan een gedeeld beeld over de patiënt (dat wil zeggen dat de huisarts en alle andere betrokken zorgverleners dezelfde informatie over patiënten hebben); in 2017 (n=290).

	Draagt helemaal niet positief bij (%)	Draagt niet positief bij (%)	Draagt positief bij (%)	Draagt sterk positief bij (%)	Weet niet/geen mening (%)
Als alle in Nederland beschikbare EPD's informatie konden uitwisselen volgens dezelfde (zo nodig verplicht gestelde) standaarden	5	5	39	46	6
Als alle leveranciers van EPD's openbaar zouden maken op welke wijze andere systemen informatie met hun EPD kunnen uitwisselen (open API's).	5	5	33	43	15
Als alle huisartsen in Nederland met hetzelfde EPD zouden werken	6	7	31	50	6
Als alle zorgverleners in Nederland met hetzelfde EPD zouden werken	6	6	34	44	10
Als alle zorgverleners rondom een patiënt eenzelfde samenwerkingsplatform gebruiken (virtuele overlegtafel), gekoppeld aan hun EPD. Daarin kunnen ze een individueel zorgplan inzien en samenvattingen uit de dossiers van de andere zorgverleners	5	6	42	37	11
Als elke patiënt één elektronisch dossier zou hebben voor eigen gebruik, dat (mits de patiënt dat wenst) informatie kan uitwisselen met de EPD's van zorgverleners	6	15	37	29	14
Als elke patiënt één elektronisch dossier zou hebben waarin (mits de patiënt dat wenst) elke zorgverlener voor de duur van de behandeling zowel informatie kan lezen als toevoegen	7	12	37	28	16

Tabel 7.26

Medisch specialisten - Verwachting medisch specialisten over zaken rondom het EPD die kunnen bijdragen aan een gedeeld beeld over de patiënt (dat wil zeggen dat de medisch specialist en alle andere betrokken zorgverleners dezelfde informatie over patiënten hebben); in 2017 (n=253).

	Draagt helemaal niet positief bij (%)	Draagt niet positief bij (%)	Draagt positief bij (%)	Draagt sterk positief bij (%)	Weet niet/geen mening (%)
Als alle in Nederland beschikbare EPD's informatie konden uitwisselen volgens dezelfde (zo nodig verplicht gestelde) standaarden	4	7	29	56	4
Als alle leveranciers van EPD's openbaar zouden maken op welke wijze andere systemen informatie met hun EPD kunnen uitwisselen (open API's).	3	3	26	58	10
Als alle medisch specialisten in Nederland met hetzelfde EPD zouden werken	2	8	26	59	5
Als alle zorgverleners in Nederland met hetzelfde EPD zouden werken	4	9	30	51	7
Als alle zorgverleners rondom een patiënt eenzelfde samenwerkingsplatform gebruiken (virtuele overlegtafel), gekoppeld aan hun EPD. Daarin kunnen ze een individueel zorgplan inzien en samenvattingen uit de dossiers van de andere zorgverleners	4	7	29	54	6
Als elke patiënt één elektronisch dossier zou hebben voor eigen gebruik, dat (mits de patiënt dat wenst) informatie kan uitwisselen met de EPD's van zorgverleners	5	12	29	39	14
Als elke patiënt één elektronisch dossier zou hebben waarin (mits de patiënt dat wenst) elke zorgverlener voor de duur van de behandeling zowel informatie kan lezen als toevoegen	5	10	30	44	11

Tabel 7.27

Huisartsen en medisch specialisten - Percentage huisartsen en medisch specialisten dat aangeeft van welke zaken rondom het EPD zij het wenselijk vinden dat deze gerealiseerd zouden worden; in 2017.

	Huisartsen (n=278) (%)	Medisch specialisten (n=252) (%)
Als alle in Nederland beschikbare EPD's informatie konden uitwisselen volgens dezelfde (zo nodig verplicht gestelde) standaarden	73	80
Als alle leveranciers van EPD's openbaar zouden maken op welke wijze andere systemen informatie met hun EPD kunnen uitwisselen (open API's).	45	57
Als alle [huisartsen/medisch specialisten] in Nederland met hetzelfde EPD zouden werken	45	51
Als alle zorgverleners in Nederland met hetzelfde EPD zouden werken	36	42
Als alle zorgverleners rondom een patiënt eenzelfde samenwerkingsplatform gebruiken (virtuele overlegtafel), gekoppeld aan hun EPD. Daarin kunnen ze een individueel zorgplan inzien en samenvattingen uit de dossiers van de andere zorgverleners	54	55
Als elke patiënt één elektronisch dossier zou hebben voor eigen gebruik, dat (mits de patiënt dat wenst) informatie kan uitwisselen met de EPD's van zorgverleners	34	44
Als elke patiënt één elektronisch dossier zou hebben waarin (mits de patiënt dat wenst) elke zorgverlener voor de duur van de behandeling zowel informatie kan lezen als toevoegen	36	48

Tabel 7.28

Verpleegkundigen - Percentage verpleegkundigen dat aangeeft of er in de instelling met elektronische ondersteuning voor afstemming is gewerkt in het afgelopen jaar, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=338) (%)	Ziekenhuiszorg (n=151) (%)	Huisartsenzorg (n=211) (%)
Ja, ik heb hier zelf ook gebruik van gemaakt	17	11	60
Ja, dit wordt gebruikt door anderen binnen mijn instelling	19	23	5
Nee, maar er zijn wel plannen om dit binnen een jaar toe te passen	8	5	8
Nee, en volgens mij zijn er geen plannen om dit binnen een jaar toe te passen	17	13	10
Nee, dit is niet van toepassing in mijn instelling	18	14	8
Weet ik niet	20	34	9

Tabel 7.29

Verpleegkundigen - Meest gebruikte manieren om de zorg voor een cliënt met personen buiten de organisatie af te stemmen, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg; in 2017.

	Ouderenzorg (n=333) (%)	Ziekenhuiszorg (n=149) (%)	Huisartsenzorg (n=209) (%)
Schriftelijk opstellen en op papier verzenden en/of meegeven aan de cliënt	16	16	7
Schriftelijk opstellen in een gezamenlijk papieren dossier, zoals een zorgmap, zorgschrift of communicatieschrift.	14	1	9
Elektronisch opstellen m.b.v. eigen tekst typen en op papier verzenden en/of meegeven aan de cliënt	26	42	15
Elektronisch opstellen m.b.v. eigen tekst typen en digitaal verzenden	26	13	29
Elektronisch opstellen m.b.v. voor-gestructureerde tekst en digitaal verzenden	6	18	11
Elektronisch opstellen m.b.v. automatisch inlezen vanuit het dossier en digitaal verzenden	4	3	17
Elektronisch opstellen in een gezamenlijk digitaal dossier	7	7	11

Tabel 7.30

Verpleegkundigen - Zorgverleners met wie elektronisch wordt afgestemd, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017.

	Ouderenzorg (n=145) (%)	Ziekenhuiszorg (n=61) (%)	Huisartsenzorg (n=144) (%)
Huisartsen	46	38	53
Medisch specialisten	21	33	72
Maatschappelijk werkers	21	11	13
Logopedisten	18	3	12
Diëtisten	27	7	71
Praktijkondersteuners huisarts	30	8	47
Cliënten	27	5	28
Mantelzorgers	41	3	13
Fysiotherapeuten/oefentherapeuten	34	13	42
Ergotherapeuten	26	2	18
Verpleegkundigen/verzorgenden buiten mijn organisatie	27	39	33
Specialist ouderengeneeskunde	29	7	40
Anders	8	16	24
Niet van toepassing	10	11	1
Weet ik niet	12	8	2

Tabel 7.31

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Attitude ten aanzien van ICT toepassingen voor afstemming en overdracht, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017 (n=134-138).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zijn voldoende beschikbaar	8	26	16	39	11
hebben voldoende aandacht van de leiding of het management	4	13	30	44	9
zorgen in mijn praktijk voor voldoende informatie op het juiste moment	4	23	27	39	7
maken in mijn dagelijkse praktijk handmatige invoer van informatie (op papier of met de computer) vrijwel overbodig	11	28	27	28	6
zorgen ervoor dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn organisatie een actueel beeld van de cliënt hebben	10	26	26	33	6
zorgen ervoor dat overdrachten soepel verlopen	7	15	30	43	5
werken niet naar behoren	7	29	41	20	4
stellen mij in staat om elektronisch informatie te delen met de belangrijkste andere zorgverleners waar ik mee samenwerk	8	17	26	42	7
kosten mij meer inspanning dan dat ze mij aan voordelen opleveren	10	37	36	17	1
zijn in het afgelopen jaar in mijn dagelijkse praktijk merkbaar beter geworden	6	16	29	43	6
zijn gekoppeld aan mijn elektronische patiëntendossier	14	24	24	31	7

Tabel 7.32

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Attitude ten aanzien van ICT toepassingen voor afstemming en overdracht, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017 (n=57-59).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zijn voldoende beschikbaar	5	17	20	49	8
hebben voldoende aandacht van de leiding of het management	2	14	28	46	11
zorgen in mijn praktijk voor voldoende informatie op het juiste moment	2	8	27	58	5
maken in mijn dagelijkse praktijk handmatige invoer van informatie (op papier of met de computer) vrijwel overbodig	10	34	24	25	7

Vervolg tabel 7.32

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Attitude ten aanzien van ICT toepassingen voor afstemming en overdracht, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017 (n=57-59).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zorgen ervoor dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn organisatie een actueel beeld van de cliënt hebben	2	22	31	36	10
zorgen ervoor dat overdrachten soepel verlopen	2	10	27	53	8
werken niet naar behoren	7	43	34	7	9
stellen mij in staat om elektronisch informatie te delen met de belangrijkste andere zorgverleners waar ik mee samenwerk	3	10	19	61	7
kosten mij meer inspanning dan dat ze mij aan voordelen opleveren	10	42	36	10	2
zijn in het afgelopen jaar in mijn dagelijkse praktijk merkbaar beter geworden	2	17	29	49	3
zijn gekoppeld aan mijn elektronische patiëntendossier	7	12	26	41	14

Tabel 7.33

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Attitude ten aanzien van ICT toepassingen voor afstemming en overdracht, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017 (n=134-138).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zijn voldoende beschikbaar	5	19	10	55	11
hebben voldoende aandacht van de leiding of het management	0	13	23	54	11
zorgen in mijn praktijk voor voldoende informatie op het juiste moment	3	14	16	59	7
maken in mijn dagelijkse praktijk handmatige invoer van informatie (op papier of met de computer) vrijwel overbodig	9	24	21	41	6
zorgen ervoor dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn organisatie een actueel beeld van de cliënt hebben	10	23	21	43	4
zorgen ervoor dat overdrachten soepel verlopen	5	16	25	49	4
werken niet naar behoren	9	39	35	15	2
stellen mij in staat om elektronisch informatie te delen met de belangrijkste andere zorgverleners waar ik mee samenwerk	1	13	17	61	7

Vervolg tabel 7.33

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Attitude ten aanzien van ICT toepassingen voor afstemming en overdracht, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017 (n=134-138).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
kosten mij meer inspanning dan dat ze mij aan voordelen opleveren	11	41	29	19	0
zijn in het afgelopen jaar in mijn dagelijkse praktijk merkbaar beter geworden	1	16	34	44	6
zijn gekoppeld aan mijn elektronische patiëntendossier	9	15	12	55	9

Tabel 7.34

Verpleegkundigen - Type toepassingen die werden gebruikt voor afstemming met personen buiten de zorgorganisatie, uitgesplitst naar ouderenzorg, ziekenhuiszorg en huisartsenzorg, voor verpleegkundigen die elektronische afstemming hebben; in 2017.

	Ouderenzorg (n=145) (%)	Ziekenhuiszorg (n=61) (%)	Huisartsenzorg (n=144) (%)
Elektronisch cliënten/patiëntendossier	56	52	58
Keteninformatiesysteem (KIS)	11	5	78
Dienst voor elektronisch uitwisselen van zorginformatie met andere organisaties (bijvoorbeeld: Zorgmail, Landelijk Schakel Punt of XDS)	11	18	45
Speciale webtoepassing voor communicatie en/of informatieoverdracht tussen zorgverleners (bijvoorbeeld: eGPO, ZWIP, OZO verbindzorg, etc.)	9	5	11
Videodiensten om het multidisciplinair overleg over cliënten te ondersteunen	1	16	1
Persoonlijk gezondheidsdossier	4	2	4
Anders	11	5	3

Tabel 7.35

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Mening over ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners voor verpleegkundigen die schriftelijke afstemming hebben; in 2017 (n=185-187).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zou ik graag willen gebruiken	2	2	20	59	18
hebben voldoende aandacht van de leiding of het management	2	14	38	43	3
zouden zorgen voor voldoende informatie op het juiste moment	3	3	17	65	12
zouden mij helpen om een actueel beeld van de cliënt te hebben	2	2	18	63	15
zouden ervoor zorgen dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn organisatie een actueel beeld van de cliënt hebben	2	3	16	63	17

Tabel 7.36

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Mening over ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners voor verpleegkundigen die schriftelijke afstemming hebben; in 2017 (n=86-88).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zou ik graag willen gebruiken	2	5	7	56	30
hebben voldoende aandacht van de leiding of het management	3	15	44	31	7
zouden zorgen voor voldoende informatie op het juiste moment	1	5	10	66	18
zouden mij helpen om een actueel beeld van de cliënt te hebben	1	5	15	57	23
zouden ervoor zorgen dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn organisatie een actueel beeld van de cliënt hebben	1	1	11	63	24

Tabel 7.37

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Mening over ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners voor verpleegkundigen die schriftelijke afstemming hebben; in 2017 (n=61-63).

ICT toepassingen voor afstemming met en overdracht naar andere zorgverleners...	Helemaal mee oneens (%)	Mee oneens (%)	Niet mee oneens/niet mee eens (%)	Mee eens (%)	Helemaal mee eens (%)
zou ik graag willen gebruiken	0	3	8	48	41
hebben voldoende aandacht van de leiding of het management	2	11	38	38	11
zouden zorgen voor voldoende informatie op het juiste moment	0	3	8	64	25
zouden mij helpen om een actueel beeld van de cliënt te hebben	0	3	10	60	27
zouden ervoor zorgen dat alle betrokken zorgverleners binnen en buiten mijn organisatie een actueel beeld van de cliënt hebben	0	3	13	50	34

Tabel 7.38

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Verwachte effecten van het werken met elektronische afstemming; in 2017 (n=315-321).

Als er in mijn organisatie gewerkt wordt (of zou worden) met een ICT toepassing die afstemming van zorg mogelijk maakt, dan wordt...	-2	-1	0 (geen effect)	1	2
de kwaliteit van zorg...(slechter/beter)	1	1	18	47	33
de afstemming van zorg...(slechter/beter)	0	2	8	48	42
de kwaliteit van leven van cliënten (slechter/beter)	1	1	39	41	18
de zelfredzaamheid van cliënten (slechter/beter)	1	2	39	38	20
ondersteuning van cliënten bij zelfmanagement (slechter/beter)	1	3	27	48	21

Vervolg tabel 7.38

Verpleegkundigen in de ouderenzorg - Verwachte effecten van het werken met elektronische afstemming; in 2017 (n=315-321).

Als er in mijn organisatie gewerkt wordt (of zou worden) met een ICT toepassing die afstemming van zorg mogelijk maakt, dan wordt...	-2	-1	0 (geen effect)	1	2
de zorg voor cliënten (onveiliger/veiliger)	1	4	19	53	23
de zorg (goedkoper/duurder)	8	23	39	25	4
de werkdruk (lager/hoger)	6	27	40	21	6
het aantal cliënten dat geholpen wordt (kleiner/groter)	1	4	63	26	6
de aantrekkelijkheid van het werk (kleiner/groter)	3	12	40	35	9
de administratielast (kleiner/groter)	8	31	24	25	13

Tabel 7.39

Verpleegkundigen in de ziekenhuiszorg - Verwachte effecten van het werken met elektronische afstemming; in 2017 (n=144-146).

Als er in mijn organisatie gewerkt wordt (of zou worden) met een ICT toepassing die afstemming van zorg mogelijk maakt, dan wordt...	-2	-1	0 (geen effect)	1	2
de kwaliteit van zorg...(slechter/beter)	0	1	16	42	41
de afstemming van zorg...(slechter/beter)	0	0	9	47	45
de kwaliteit van leven van cliënten (slechter/beter)	0	0	34	45	21
de zelfredzaamheid van cliënten (slechter/beter)	0	1	36	51	11
ondersteuning van cliënten bij zelfmanagement (slechter/beter)	0	1	28	52	19
de zorg voor cliënten (onveiliger/veiliger)	0	2	17	43	37
de zorg (goedkoper/duurder)	7	27	34	29	3
de werkdruk (lager/hoger)	6	35	35	17	7
het aantal cliënten dat geholpen wordt (kleiner/groter)	0	3	60	32	5
de aantrekkelijkheid van het werk (kleiner/groter)	1	7	44	43	5
de administratielast (kleiner/groter)	3	40	18	20	19

Tabel 7.40

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Verwachte effecten van het werken met elektronische afstemming; in 2017 (n=198-201).

Als er in mijn organisatie gewerkt wordt (of zou worden) met een ICT toepassing die afstemming van zorg mogelijk maakt, dan wordt...	-2	-1	0 (geen effect)	1	2
de kwaliteit van zorg...(slechter/beter)	0	1	15	44	40
de afstemming van zorg...(slechter/beter)	0	0	9	39	52
de kwaliteit van leven van cliënten (slechter/beter)	1	1	35	42	21
de zelfredzaamheid van cliënten (slechter/beter)	0	1	38	43	18
ondersteuning van cliënten bij zelfmanagement (slechter/beter)	0	1	18	55	27
de zorg voor cliënten (onveiliger/veiliger)	1	3	17	52	27
de zorg (goedkoper/duurder)	8	23	44	22	2

Vervolg tabel 7.40

Verpleegkundigen in de huisartsenzorg - Verwachte effecten van het werken met elektronische afstemming; in 2017 (n=198-201).

Als er in mijn organisatie gewerkt wordt (of zou worden) met een ICT toepassing die afstemming van zorg mogelijk maakt, dan wordt...	-2	-1	0 (geen effect)	1	2
de werkdruk (lager/hoger)	8	30	36	24	4
het aantal cliënten dat geholpen wordt (kleiner/groter)	1	4	54	33	9
de aantrekkelijkheid van het werk (kleiner/groter)	1	5	44	40	10
de administratielast (kleiner/groter)	9	28	21	30	13

Tabel 7.41

Huisartsen - Percentage huisartsen dat in hun praktijk teleconsultatie gebruikt; in 2017 (n=286-290).

	Dit wordt toegepast in de praktijk van de arts (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de arts zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de arts weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de arts zou dit ook niet willen (%)
Teleconsultatie bij dermatologie (beoordeling beeldopname huid)	73	3	13	5	6
Teleconsultatie bij cardiologie (beoordeling electrocardiogram)	49	5	25	12	10
Teleconsultatie bij pulmonologie (beoordeling spirogram)	28	3	28	28	14
Teleconsultatie bij radiologie (beoordeling echografie)	5	1	19	35	40
Teleconsultatie bij oogheekunde (beoordeling fundusfoto)	40	2	15	23	20
Teleconsultatie bij psychische klachten (specialistisch advies GGZ)	24	6	26	30	15
Teleconsultatie bij andere specialismen	29	2	19	33	18

Tabel 7.42

Huisartsen - Percentage huisartsen dat in hun praktijk teleconsultatie gebruikt (t.o.v. huisartsen die dat wenselijk vinden); in 2015 tot 2017.

	2015 (n=95-345) (%)	2016 (n=70-287) (%)	2017 (n=73-260) (%)
Teleconsultatie bij dermatologie (beoordeling beeld-opname huid)	84	86	81
Teleconsultatie bij cardiologie (beoordeling elektro-cardiogram)***	48	63	62
Teleconsultatie bij pulmonologie (beoordeling spirogram)*	35	41	48
Teleconsultatie bij radiologie (beoordeling echografie)	15	19	19
Teleconsultatie bij oogheelkunde (beoordeling fundusfoto)	64	73	70
Teleconsultatie bij psychische klachten (specialistisch advies GGZ)	-	38	43
Teleconsultatie bij andere specialismen***	33	44	59

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Tabel 7.43

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat op hun afdeling een digitaal consultgesprek kan voeren met de volgende zorgverleners waarbij men elkaar kan zien; in 2017 (n=251-253).

	Dit is mogelijk (%)	Er zijn plannen om dit binnen 1 jaar mogelijk te maken (%)	Er zijn geen plannen, maar de zorgverlener zou dit wel willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener weet niet of hij dit zou willen (%)	Er zijn geen plannen en de zorgverlener zou dit ook niet willen (%)
Met een medisch specialist binnen de eigen zorginstelling	8	3	21	43	25
Met een medisch specialist buiten de eigen zorginstelling	18	3	32	35	12
Met een huisarts	2	4	39	38	16
Met een psychiater	3	1	26	42	28
Met een andere zorgverlener dan genoemd	5	2	30	43	20

Tabel 7.44

Medisch specialisten - Percentage medisch specialisten dat op hun afdeling een digitaal consultgesprek kan voeren met de volgende zorgverleners waarbij men elkaar kan zien (t.o.v. medisch specialisten die dat wenselijk vinden); in 2015 tot 2017.

	2015 (n=101-193) (%)	2016 (n=106-163) (%)	2017 (n=82-133) (%)
Met een medisch specialist binnen de eigen zorginstelling	39	29	26
Met een medisch specialist buiten de eigen zorginstelling*	40	28	33
Met een huisarts	5	4	5
Met een psychiater	-	4	11
Met een andere zorgverlener dan genoemd*	8	4	14

* p ≤ 0,05; ** p ≤ 0,01; *** p ≤ 0,001

Colofon

Dit is de tabellenbijlage bij het onderzoeksrapport “Kies bewust voor eHealth - eHealth-monitor 2017”

Auteurs:

Myrah Wouters
Ilse Swinkels
Judith Sinnige
Judith de Jong
Anne Brabers
Britt van Lettow
Roland Friele
Lies van Gennip

Begeleidingscommissie:

Guus Schrijvers (voorzitter)
Arina Burghouts (Patiëntenfederatie Nederland)
Jeroen Crasborn (Zilveren Kruis)
Annemiek Mulder (Actiz)
Henk Herman Nap (Vilans)
Sjaak Nouwt (KNMG)
Inga Tharun (VWS)
Renée Verwey (V&VN)

Dit is een uitgave van Nictiz en het NIVEL
Den Haag en Utrecht, november 2017
©Nictiz en het NIVEL

Vormgeving en productie:

Einfach – Creatief design bureau
No Panic Communicatiemakers
swirl grafische vormgeving – illustraties

ISBN:

978-90-820304-9-5

Nictiz

Bezoekadres

Oude Middenweg 55
2491 AC Den Haag
T 070 31 73 450
F 070 32 07 437

www.nictiz.nl

Postadres

Postbus 19121
2500 CC Den Haag

Nivel

Bezoekadres

Otterstraat 118 – 124
3513 CR Utrecht
T 030 27 29 700
F 030 27 29 729

www.nivel.nl

Postadres

Postbus 1568
3500 BN Utrecht